

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN

Csak azért is.

Zombor, 1908. szept. 21.

A görög-keleti szerb egyházi kongresszus, úgy látszik, nem akar komolyan patriárkát választani, hanem csak patriárka-választósdit játszani. Hogy a horvátországi önálló szerb kongresszusi képviselőknek kedvük telik ebben a játékban, azon nem csodálkozunk, mert mint a horvát-szerb koalíció tagjai sem tettek egyebet a budapesti országgyűlésen s elég éretlenek még, hogy a gyerekes *csak azért is* minden ambíciójukat kielégítse.

A Graeca fides nulla fides-re emlékeztető perfid játék azonban a kongresszus radikális tagjai részéről egyenesen megdöbbent. Hogy első ízben egyértelműleg Zmejánovicra adták le szavazataikat kivétel nélkül valamenynyien, a paktum mellett is meg tudtuk érteni. Az első választás hódolás akart lenni a hatalmas támogatásért, melyben a verseci püspök részéről a radikális párt részesült s talán még abban is reménykedhettek, hogy bizalmuk egyhangú megnyilatkozását esetleg a döntő körök is honorálni fogják.

A királyi döntés kiábrándíthatta őket vermes reményeikből s általláttathatta velök, hogy kicsinyes cselfogásaik, melyeknek segítségével az egyházi autonómia keretén belül nemzeti politikát szeretnének űzni, sokkal ügyetlenebbek, sem hogy az illetékes tényezőket megejthetnék velök.

A radikálisok azonban ki nem ábrándultak, annál kevésbé jutottak józanabb belátásra. Mindannak ellenére, hogy Zmejánovits után nem volt saját jelöltjük, akivel szemben köteles regard angazsálta volna őket és mindannak ellenére, hogy az ellen, aki iránt a kormány bizalma és a király kegyessége már jó eleve oly mértékben megnyilatkozott,

mint csak az egyház fejedelmével szemben szokott megnyilatkozni, semminemű számbavehető kifogást nem képesek tenni, mégis erőnek-erejével folytatták a ravaszdi játékot ott, ahol abbahagyták. Tudták, hogy Sevits Mitrofán nem fogadja el a megválasztást, ha nem egyhangú, de *csak azért is* rászavaztak. Így akartak időt nyerni a további alkudozásokra, hogy mennél több koncessziót csikarhassanak ki a kormánytól bizalmasának megválasztása fejében, így akarták az egyházi választást politikailag kamatoztatni a kormány rovására.

Hogy az alatt az egyház ügye fej nélkül csak sinylődik, hogy az iskolaügy nyomorog, az egyházi vagyons a kolostori alapok rendezése szenved, azzal, úgy látszik édeskeveset törődnek. Nekik nem az a fő, hogy az egyházi autonómia kifogástalanul fungáljon, hanem hogy az egyház vagyona olyan kezekbe kerüljön, melyek bőven áldoznak belőle különleges politikai célok támogatására, no meg hogy a miniszterelnökségben a szerb ügyek referense olyan ember legyen, aki hajlandó úgy táncolni, ahogy ők dudálnak.

Igazán ideje szorosabbra fogni a gyeplőszárat. Amily megrökönyítő hatással volt a radikális kongresszusi tagokra, ép oly megnyugtatólag hat széles Magyarországon a királyi biztos igazságügyminiszter határozott fellépése a második választás után s az a lakonikus kijelentése, hogy harmadszorra keddig válasszák meg a patriárkát s válasszanak olyat, akiben az ország is, a kormány is teljesen megbízhat.

Reméljük, hogy a lakonikus kijelentést — elég világosan volt mondva — végre a radikálisok is megértik s a politikai választósdit játéknak véget vetve, igazán patriárka választáshoz látnak.

A képviselőház ma, huszonkettődikén déli tizenkét órakor ülést tart és ezzel megkezdődik újra a politikai élet is. Déli tizenkét órakor formális ülése lesz a Háznak és ha sürgős interpellációk nem lesznek, csupán a szerdai ülés napirendjét állapítják meg. A napirendre pedig a delegátusok megválasztását tűzik ki. Ugyanazon a napon, kedden, jelölik ki a pártok külön-külön értekezleten a delegátusaikat. Még e héten a kormány több javaslatot terjeszt a Ház elé és a delegáció tanácskozásáig a Ház előtt lesz a jövő évi költségvetés és a választói reformjavaslat is. A képviselőház egyelőre régebben benyújtott kisebb jelentőségű javaslatokat, mentelmi ügyeket és kérvényeket tárgyal.

A választójogi blokk. A nemzetiségi párt tót földmives kültagjai Budapesten értekezletet tartottak, melyen a politikai helyzet megvitatása után egyhangulag oly ellenzéki blokk létesítése mellett foglaltak állást, mely az összes demokratikus, az általános, egyenlő, titkos és községenkinti szavazással gyakorlandó választójogért komolyan küzdő pártokból állana és amely első sorban a kormány oly esetleges iniciatívája ellen venné fel a küzdelmet, mely akár a pluralitás, akár a választókerületek mesterséges beosztása útján szándékoznék a választójogi reformot illuzóriussá tenni. Az értekezleten 22 tót többséggel bíró választókerület összesen 104 kiküldött által volt képviselve, kik közül 88 földmives volt. A konferenciát Hodzsa Milán, a kölpényi kerület orsz. képviselője és Skicsák Ferenc hívták egybe, rajtuk kívül több más tót képviselő is volt jelen. Bella Mátyás és Skicsák Ferenc több gazdasági programpontról referáltak, majd Hodzsa Milán mondott hosszabb beszédet a politikai helyzetről, melyben kifejtette, hogy a pluralitáson alapuló választójog a nép képviseletét még a mainál is nagyobb mértékben meghamisítja, politikai tekintetben pedig országszerte oly helyzetet teremt, mely a nyugalmat és jogrendet ebben az országban állandóan a jogtosztott nép szenvedélyeinek szolgáltatja ki. A tárgyhöz az értekezletnek számos parasztagja is hozzászólt, végül egyértelműleg határozati javaslatot fogadtak el, mely kimondja, hogy a tót nemzetiségi párt az általános választói jog blokkjának tagja lesz.

VILLANYCSILLÁROK
GYERMEK-
KOCSIK
JÁTÉKOK
DISZMŰARUK

**Az őszi kalap és nyakkendő
ujdonságok megérkeztek!**

Vételkényszer nélkül megtekinthetők!

Óriási választék!

100-19

Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR. KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TŐZSDE MELLETT.

Kelet etnografiája.

Zombory Gyula vándortanár, volt kelet-utazó, f. hó 15. és 16-án e címmel tartotta meg országszerte elismeréssel találkozott néprajzi előadását az újvidéki Kaszinóban. Az Újvidéki Közlöny a következő ismertetést adja az előadásról: „Zombory Gyula vándortanár, volt keletutazó f. hó 15. és 16-án tartotta meg előadását Kaszinónk társaságának, mind a kétszer csekély számú hallgatóság előtt, ami Újvidéken már megszokott dolog. A jelen voltak azonban, akik városunk legmagasabb rétegéből kerültek ki, élvezettel hallgatták a tanár előadását s néma csodálattal adóztak érte.

Első nap keletre való kiutazásával s Japán országgal foglalkozott Zombory, ismertetve a japán nép egész életvilágát, kulturáját, társadalmi életét, otthonát, szokásait, erkölcsi életét, iparkereskedelmét, parlamenti életét, törvénykezését, földmívelési módjait, egészségügyét, közlekedését, építési viszonyait stb. stb., szóval annyira betekinthező hű rajzát adta annak a messze keleti országnak, hogy a hallgatóság szinte oda képzelte magát a virágos ligetekre, a tarka-barka japonikás apró nép közé. Másnap Mandzsuria borzalmait, a lezajlott csataképeket festette Zombory oly meghatóan, hogy sokszor borzongva éreztük azokat a vadságokat, amik ott a hófödte tatár mezőkön lefolytak.

Hogy Zombory a beszélő előadásnak mestere, volt alkalmunk meggyőződni. Előadását 8 óra után kezdte s a késő éjféli időig egyre folyt ajkáról a beszéd, könnyedén, keresetlenül, mégis oly virágos szöfűzéssel, hogy szinte bámulatot ébresztett. Előadása nem fáraszt, az ember szívesen ülne ott reggelig s engedné magát ragadtatni tovább és tovább, világtengerek hullámhátán, soha nem látott területeken át. Valóságos mozaik, amit szemünk elé varázsol, tarka, színes, meglepő és változatokban gazdag. Előadásában a poétikus, virágos nyelv ölelkezik az előadó képességgel; még hangja, arcának kifejezése is aszerint változik, amilyen lelkesítő, csodálatot keltő, vagy lehangoló erővel bír az a dolog vagy esemény, melynek ismertetését végzi.

Ugyyszólván „alter egói“ lettünk; megbűvölve, hipnotizálva követtük őt lépésről-lépésre, érdeklődésünk, csodálatunk, figyelmünk, tetszésünk a haladó idővel együtt csak emelkedett. Valósággal ritkaságos, művészi két estély volt ez a tudományos előadás s a feszült figyelemmel hallgató közönség nemes érdeklődésének harmoniáját keltette fel.

Zombory tanár ur! Emlékezetes, szép munka volt ez, amit végezt; egyébbel nem méltathatjuk a nyújtott szellemi élvezetet, minthogy bucsuként azt kiáltjuk ön felé: fogadja elismerésünket!“

Zombory nálunk is tart előadást. Erre, valamint a kelet költészetéből beküldött apróságaira eleve felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

Kelet költészetéből.

JAPÁN NŐI DALOK.

I.

Bimbóból lesz a virág,
Leányból az asszony, —
De hogy asszony lehessen,
Előbb lesz menyasszony.

Egy a sorsa mindnyájának,
Hervadásra szánva,
Ha virágját elhullatta,
Kegyetlen kéz messze dobja,
Lesz belőlük árva.

II.

Gyere ki a rizsföldekre,
Ott künn lesz a falu népe —
Ott künn lesz a szépe, rossza,
Lesz alkalom ezer csókra.

A ki leghamarább csókol,
Ki a legényzónak hódol,
Könnyen adja szívét másnak,
Hódol az egész világnak.

JAPÁN IGÉK.

Ember csak büntetni tud, megbocsátani az Isten; azért vannak a földön boszuállók.

A tengerben azért van olyan sok víz, mert senki sem issza. A mi hazánk azért olyan népes, mert nem tudnak neki ártani.

Aki a vér láttára elájul, ne menjen háboruba. Fogatlan ember ne egyék húst.

Akinek házába becsurog az eső, lyukas annak a jelleme is.

Legjobb házőrző a lakat, mert az aszszonyoknak örökké a szomszédban jár az esze.

H I R E K .

Kinevezés. A szegedi kir. főügyész Kánya Sándor újvidéki törvényszéki fogházort a zombori kir. ügyészséghez hivatalozgávé nevezte ki.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Simó Géza nagyrőcei állami polgári iskolai rendes tanitót a titeli állami polgári iskolához helyezte át.

Hivatalvizsgálat. Popp György miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató a múlt hét folyamán a topolyai m. kir. adóhivatalban tartotta meg a szokásos évi vizsgálatot, mely alkalommal elismerését fejezte ki a tapasztalt rend és példás vezetés felett.

Patriárkaválasztás. A görög keleti szerb egyházi kongresszus szombaton patriárkaválasztásra ült össze és Sevic Mitrofan újvidéki püspököt patriárkává választotta meg. A megválasztott patriárka e diszes állásáról nyomban le is mondott.

Tanítóválasztás. Gádon f. hó 16-án az iskolaszék a leköszönés folytán megüresedett tanítói állásra egyhangulag Schwaiger Antalt választotta meg.

Felolvasások. Fehér Jenő kir. mérnök, ki tavaly a zombori Lyceum felkérésére nagyszabású szabad előadást tartott a hamvasztásról, a délvidéki művelt közönség nagy érdeklődésére való tekintettel meghívás folytán több városban fogja előadását megismételni. Elsősorban Szabadkán szintén a Szabad Lyceum keretében. Innen Újvidék, Zenta és más városok hívták meg Fehér mérnököt, aki ilyenkor nagy érdemeket szerez magának a halothamvasztás eszméjének terjesztése és népszerűsítése körül.

Zombory Gyula vándortanár (volt japánutazó) városunkba érkezett, hogy kelet-ázsiai tapasztalatait tanintézetünkben s a kaszinóban elbeszélje. Érdekes néprajzi előadására felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

Esküvő. Filip Rezső, a Singer és Link verbázi fűszer-nagykereskedő cég képviselője, vasárnap tartotta esküvőjét Grosz Belluskával Szenttamáson.

A „BÁCSKA“ TÁRCAJA.

A betyár világból.

Irta: Türr Antal.

Hires betyár volt az Alföldön Zöld Marci. Akkor még Ráday vaskeze nem működött, a szegedi „csillagbörtön“ fenekén akkor még nem szívták a betyárok százával is a penészes levegőt. Csak a vármegye katonái meg a csendbiztosok hajkurázták akkor még a futóbetyárokat, akik között nem egy akadt, akinek a lelkét országgraszoló rablógylkosság terhelt. Ha véletlenül elfogtak egyet a bandából, az a többiért is keservesen megszenvedett. Mert a csendbiztos, meg a melléje adott pandurok, vagy a vármegyei hajduk olyan kinzást vittek véghez a szegény rabokon, hogy az szinte hangosan imádkozott, hogy minél előbb váltsa meg őt a kinzók kezéből a halál.

A tüzes tapló a fülben, a koponyaszorítás vasgyűrűvel, a meztelen lábtalpak vasalása tüzes vasalóval, az eleven hus szurkálása a kéz és lábujjak körmei alatt hegyes árral, a hatágu, ólombütykös ostoresapások a hason stb még csak a szelidebb kinzó eszközök közé tartoztak. Volt is nem egy szegény legény, aki az elviselhetlen kinzások alatt még azt is megvallotta, amit életében soha el nem követett, de akadt olyan keményfejű is, aki

csak tetsziszent vagy felordított a nagy fájdalomában, de vallani a világért se vallott egy szót se.

Zöld Marcinak a bandája mindössze négy-öt legényből állott, hanem ezek válogatott vitézek voltak. Nem félték se a csendbiztostól, se a panduroktól. Vakmerően raboltak mindenfelé. Nagyon fájt a csendbiztosnak a foga rájuk, de a betyárok is szerették volna a csendbiztosot egyszer a kezükbe keríteni, hogy elevenen megpörköljék, mert tudták róla, hogy nem ismer kegyelmet és a legiszonyabb kinzásokkal akar az elfogott szegénylegényekből vallomást kicsikarni.

De hát ezt a forró óhaját siker nem koronázhatta, mert mindig ők voltak az üldözöttek, az üldöző meg a csendbiztos egy falka hajduval, pandurral.

Zöld Marci a „Sumárban“ huzta meg magát a bandájával. Ez az erdő három négy falu határába is kiterjedt. Ott volt a bevehetetlen várunk. Onnan jártak rablókalandokra a közeli tanyákra, sőt ha a szükség úgy parancsolta, betörték a falvakba is. És ha rajtukötöttek a tanyásgazdák, vagy a falubeliek, nyilsebesen nyargaltak vissza tüzes paripáikon a sumári erdőbe. Ott a paripákat becsapták az erdőbe, ők maguk pedig szétbujdostak a menhelyükre. A sűrű bokrok és százados fák csakhamar eltakarták őket az

üldözők szemei elől. Itt már ők voltak az urak, ide már nem merete követni őket senki se. Mert a „halál magja“ vigyorgott volna reá.

Ennek az erdőnek susogó bokrok sok titkot takartak el örökre.

Hát Szilaj Pista is a bandához tartozott. Deli természetű, szép szál legény volt. Sudár, mint a jegénye. Valamikor juhászbojtárkodott a mátéhazi uraságnál. Ott szerzett magának szeretőt is a kackiás menyecske között. Ezt a szeretőt megtartotta betyár korában is.

A vakmerőségig bátor volt Szilaj Pista. Herkulesi ereje olyan könnyen bánt el őt hat emberrel, mint a forgószél a száraz falevéllél. Mikor pedig a szeretője: Julis asszony a mátéhazi pusztáról a közeli városba huzódott be szolgálatra, azt a vakmerőséget is megtette a szerelmes betyár, hogy sötét éjszakák idején, áruhában, beporoszkált a városba a szeretőjéhez.

Egy őszi vásár alkalmával fényes nappal tette meg a veszélyes utat, hogy „kalárist“ vásároljon Julis asszonynak. Már majdnem sikerült neki a vásár, mikor valaki, aki egyszer Szilaj Pista „betyáros barátságát“ már élvezte a sumári erdő tövében és csak a véletlen mentette meg az életét, — fölismerte az áruhában is a zsványt. A vásáros nép meg a hajduk egy pillanat alatt körülfogták a hetyke betyárt, a máik pillanatban pedig már hurokba volt Szilaj Pista keze-lába úgy,

Kossuth Lajos születésnapja.

Szeptember tizenkilencedike az a nap, amelyet általában Kossuth Lajos születése napjának tartanak. Bizonyosan nem tudja senki, mert maga az anyakönyv, amelybe Kossuth Lajos születését bevezették, megsemmisült s a magyar nép apostola maga sem tudta egészen bizonyosan, tizenkilencedikén, vagy huszonharmadikán született-e. Maga a dátum nem is olyan fontos. A kegyelet és hála nem köti magát a történelmileg pontosan megállapított dátumokhoz. A köztudatban szeptember tizenkilencedike él, mint Kossuth Lajos születése napja s ezen a napon minden magyar szív megemlékezik a nemzet nagy apostoláról.

Röntgen-laboratorium.

Dr. Donoszlovits Vilmos helybeli orvos Röntgen-készülékét szerzett be, melynek kezelését és az orvosi tudományban való sikeres alkalmazását — mint prospektusában írja — külföldön elsajátította és most orvosi gyakorlatába bevezette és alkalmazza. Szerinte ezen készülékkel meg lehet állapítani az ember összes csontjainak állapotát: ferde csontnövekedéseket, csonttöréseket, ficamokat, csontdaganatokat, csontthártya izzadmányokat, csontelhalásokat, a csontokon bármilyen erőmű vagy betegség okozta elváltozásokat, a mellkasban és a hasüregekben levő szerveknek, a szívnek, a tüdőnek, véréredénynek, gyomornak, beleknek, májnak, lépnek és veséknek beteges elváltozásait, az elváltozások nagyságát, fekvését, sőt mineműségét is, az epekövek, vesekövek és hólyagkövek jelenlétét, nagyságát és helyzetét, a testbe hatolt idegen testeket, golyókat, söréteket, szembelátott kapszli darabokat, vas-, csont- és faszilánkokat, fekvésüket, helyzetüket és nagyságukat. Gyógyító eszközül is használható a Röntgen készülék, mert a legkülönbözőbb makacs bőr- és gyomorbetegségeket, sőt a tüdőbetegségeket is a Radium sugarakkal eredményesen lehet gyógyítani.

Halálozás. Enczminger Mihály helybeli bádgosmester neje szombaton 25 éves korában hosszas betegség után jobblétre szenderült. Halálát a megtört férjen kívül a szülők s 2 apró kisgyerek siratja. Temetése vasárnap délután 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

Esküvő. Vadász Pál bajai mérnök e hó 20-án, vasárnap tartotta esküvőjét Szilasi Margitkával Szabadkán.

Alapszabályjövahagyás. A m. kir. belügyminiszter a kossuthfalvai „Otthon kör”-nek és a „Zombori kereskedelmi kör”-nek alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

De nagyon esalódott
A megkínzott legény, mikor észrevette, hogy nem törődik vele senki se, gyanakodni kezdett. Gondolta, hogy ez megint valami fogás akar lenni. Aztán lassan, nehogy a falak is meghallják, azt mondta:
— Ettől nem vésik a fogatok!
Mikor pedig egészen biztonságban érezte magát, felbontotta éles fogaival a zsinoros dolmánya szegélyét, kivette belőle a bevarrt finom acélreszelőt és nekiállt a munkának. A börtönablak vasrácsa úgy engedett az éles reszelőnek, mint a puha vaj. Szilaj Pista alig várta a sötét éjszakát. Akkor aztán, minden erejét összeszedve, kimászott a nyirkos börtönből és egyenesen a szeretőjéhez vánszorgott. Mikor bezörgött a kis ablakon, Julis asszony megrémülve kiáltott föl:
— Szent Isten! Hát kendet mi lelte? Szilaj Pista leintette a szeretőjét a kezével és szinte sugva mondta:
— Hallgass asszony. Most nincs idő a beszélgetésre. Csak kocsit hamar, hogy tovább jussunk.
Julis talált hamarjában valami jó embert, aki a sötét éj leple alatt kifuvarozta őket a sumárba.
Mikor megérkeztek, Zöld Marci alig akart a szeméinek hinni. Azt mondta:

Igy tartott ez néhány napig. Mikor a csendbízott látta, hogy semmi eszköz sem használ, békében hagyta a kínzásoktól megnyomorított szíványt, hogy pihenje ki magát. Még az öröknek is megtiltotta, hogy csak egy szót is váltsanak vele. Csak egy száraz ke nyeret meg egy vödör vizet állított be a kóterba. Azt mondta:
— Magába száll majd néhány nap mulva és a fájdalom terhe alatt vallani fog. Akkor aztán kére kerül a banda és szép temetést rendeznek a hollók.

De nagyon esalódott
A megkínzott legény, mikor észrevette, hogy nem törődik vele senki se, gyanakodni kezdett. Gondolta, hogy ez megint valami fogás akar lenni. Aztán lassan, nehogy a falak is meghallják, azt mondta:
— Ettől nem vésik a fogatok!
Mikor pedig egészen biztonságban érezte magát, felbontotta éles fogaival a zsinoros dolmánya szegélyét, kivette belőle a bevarrt finom acélreszelőt és nekiállt a munkának. A börtönablak vasrácsa úgy engedett az éles reszelőnek, mint a puha vaj. Szilaj Pista alig várta a sötét éjszakát. Akkor aztán, minden erejét összeszedve, kimászott a nyirkos börtönből és egyenesen a szeretőjéhez vánszorgott. Mikor bezörgött a kis ablakon, Julis asszony megrémülve kiáltott föl:
— Szent Isten! Hát kendet mi lelte? Szilaj Pista leintette a szeretőjét a kezével és szinte sugva mondta:
— Hallgass asszony. Most nincs idő a beszélgetésre. Csak kocsit hamar, hogy tovább jussunk.
Julis talált hamarjában valami jó embert, aki a sötét éj leple alatt kifuvarozta őket a sumárba.
Mikor megérkeztek, Zöld Marci alig akart a szeméinek hinni. Azt mondta:

Galambblövő verseny.

A f. hó 20-án Zomborban megalakult galambblövő egyesület október 9-én, a zombori löversenyt megelőző napon, a löversenyterén galambblövő versenyt rendez, melyen való részvételre a vadászegyesület tagjait ez uton is felszólítja. Növeli a verseny érdekességét, hogy megyénk legjobb lövői már is megígérték részvételüket s így érdekes küzdelemre van kilátás. A győztesek értékes tiszteletdíjakat kapnak. Értesülésünk szerint városunk hölgyei között mozgalom indult meg egy művészi kivitelű tiszteletdíj vétele céljából, melyet a rendező egyesületnek fog felajánlani. A verseny feltételeit és a nevezési határidőt lapunk következő számában fogjuk közölni.

Szeptember végén.

Halkan, enyhe bánat fátyolával, hajában sárga felevéllel beköszöntött az ősz. Csöndes, méléző mosolygással jött rónákon és parkokon keresztül, fáradt ujjai érintése nyomán zizegve hullottak a lomb hervatag diszei a földre. Hűvös fuvalmu éjszakákon a hold ezüst karéja oly hidegen mered ránk, hogy az ember némán huzza összebb az őszi kabátot. Nemsokára az ökönyál fog szállongani a bágyadt napsütésben és jönni fognak az elégiás napok, amelyek a szeptember édesbus, örök melódiáját lopják a szívünkbe. Az árnyékok egyre hűvösebbek, mélyebbek, az aranyos napsütés már csak sápadt, árva őszi rózsákat fog csókolni bucsuzóban. Az őszi versek és őszi kabátok ideje eljött, a nyár utolsó vizitet tesz és déli tájakra utazik. Mindenféle nyárnak vége szokott lenni. De hol van a tavalyi hó és hol vannak a tavalyi őszi kabátok? ...

Ujvidék város költségvetése.

Ujvidék városa a csütörtöki közgyűlésen a jövő évi költségvetést tárgyalta. Elhatározták, hogy a hiányt 64 százalékos póttadóval fedezik. A közgyűlésen tudomásul vették a kereskedelmi miniszter leiratát, amelyben a város belterületén villamos vasutat engedélyez.

Megszökött gépezetek.

Pinter Ferenc és József csantavéri gépezetek Lóvy Vilmos ottani lakosnál cséplőgép kezelői minőségben voltak alkalmazva. Működésük ideje alatt gazdájuktól 12 mm. búzát loptak. D o m á n y Antaltól pedig 2 lovat, kocsit és 2 lóra szerszámot. A búzát bevitték Topolyára s Sulte és Rumpf gőzmalmasoknak adták el 227 koronáért; a kocsit és lovak hátrahagyásával megszöktek. A csendőrség nyomozza őket.

Eljegyzés.

Kaufmann József szegedi fatermelő eljegyezte Szilasi Ilonkát, Szilasi Károly szabadkai kereskedő leányát.

Népgyűlés Palánkán.

A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete vasárnap, e hó 27-én délelőtt 10 órakor Palánka nagyközségben a róm. kath. templom háta mögött lévő téren vándorgyűléssel egybekötött nagy népgyűlést tart, mely alkalommal a kormány által tervezett adóreform s egyben a kisczardák érdekében még fontosabb kataszter-revizio tárgyalás alá vétetik s úgy a határozati javaslat, mind a részletesen kidolgozott memorandum a „Délv. földm. gazd. egyesülete” elnöksége, a délvidéki képviselők és nagy monstre deputáció által a kormánynak át fog adadni, hogy a kisczardákra sérelmes pontok a tárgyalás alkalmával megváltoztassanak. A gyűlést érdeklődéssel várják kisczardáink s remélhetőleg egynéhány ezer ember ez alkalommal ott lesz Palánkán.

Textilipari előadás.

E hó 27-én (vasárnap) délután 3 órakor Zomborban város-háza nagytermében Schneider Richard textilipari szakértő előadást fog tartani a textilipar fontosságáról, hasznáról és szükségességéről. A minden tekintetben érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Elgázolt kis gyermek.

Tegnap a déli órákban egy gyermek saját vigyázatlanságának lett az áldozata. Bár a szerencsétlenség teljes részleteit eddig még határozottan nem állapíthatjuk meg, de annyit sikerült megtudnunk, hogy a szegény kis Másity György a pajkosságát valószínűleg az életével fizeti meg. A szerencsétlenséget úgy adják elő, hogy Másity egy bérkocsi háta mögé kapaszkodott és vigan kocsizott: üzte pajkos, gondatlan játékát. A játéknak ugyan szomorú vége lett, mert a Zrinyi és Gromon-utca sarkán a gyermek a bérkocsi háta mögöl előbujt és a járdára akart menni, de szerencsétlenségére, mert ép abban a pillanatban robbant oda a Vadászkiút omnibusza és a kocsit rudja elütötte a gyermeket. A kocsisnak már nem volt annyi ideje, hogy a lovakat megállíthatta volna s így a kocsit nehéz súlyával a gyermekre keresztülment. A súlyosan sérült gyermeket rögtön első segélyben részesítették, de életben maradásához vajmi kevés remény van.

Falusi história.

Csávolyon Zemanekó Mihály, Polyák Mihály és Szombati Lukács együtt mulattak. Mulatságukat megirigyelte a közben odaérkezett Ternák János és egy kendőbe kötött súlyos vasdarabbal mindhármuknak bezúzta a fejét. — Dávodon meg Padka István és Hangos János próbálták ki a sörösüvegek ellenálló képességét Bartakovics Mihály fején. Bartakovics súlyos sérüléseket szenvedett.

— Te vagy, Pista fiam?

— Én volnék, vagy mi?

— Hát bajod esett?

— Bajnak nem baj, csak szörönesétség.

— Tán valami nyavalya lepött meg? —

kérdezte a vezér, mert látta, hogy az egykori daliás legény nagyon el van esigázva.

— Nem a'.

— Hát mi történt?

— A komiszáros vendége voltam.

— Elfogtak!? — szaladt ki a szó önkéntelenül a vezér száján

— Ugy hozta magával a sors.

— Oszd ő kintzött meg ilyen embörtelenül? — kérdezték a pajtások.

— Hát ki más?

— Hogy az ördögök marcangolják szét a bűnös lelkét! — ordították valamennyien.

A vezér meg hozzátette:

— Ezt nem viszi el szárazon a kutya-fajta!

Aztán kiadta a parancsot, hogy jó buvhelyen lesbe kell állni. Mert az bizonyos, hogy Szilaj Pistáért földülják a sumár-erdőt, ha napfényre kerül a dolog.

*

Mikor a komiszáros harmadnap estefelé benyitott a kóterba, majd hanyat vágódott. A

Felolvasás. A zombori 22. számú „Akarat” alkoholelleses páholy f. hó 23-án szerdán este fél 9 órakor tartja meg rendes kéthetenkinti felolvasását a „Kereskedők köré”-ben. Előadó Rác Soma főgimnáziumi tanár. Az előadások ingyenesek, vendégeket szívesen látunk.

Milyen idő lesz? Meteor írja: Szeptember hó végével változatos időt várhatunk. Szeptember csomópontjai még 22, 23, 24, 25 és 27-re esnek, melyek közül legerősebb jellegűek a 23 és 28-ikiak, csapadékos és változatos jelleggel. Október havának csomópontjai: 3, 8, 9, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 25 és 28-ra esnek, amelyek közül a legerősebb hatásúak a 9, 14, 20 és 23-ikiak. Október első napjai újra állandóbb jellegű időjárást hoznak. Változó, hűvös és csapadékos a 9-iki csomópont körül alakul, amidőn hosszabb tartamu változásokat várhatunk. 14. enyhe, derült, 20. enyhe, szeles, 23. csapadékos, hűvös, 28-iki azonban újra enyhe jellegű időjárást hoz a bolygók részéről.

Szerencsétlenség egy építkezésnél. A Tündéres—Dunagárdony vasutállomás előjárója, Bogya Sándor az állomás tőzszomszédságában egy utszéli vendéglőt építtetett. Az épület, melynek építése szakértelem nélkül történt, a múlt napokban került tető alá. Amidőn azonban a cserepeket a lécekre rakták, a tetőszék összeomlott és P a n d u r o v Demeter munkást maga alá temette. A szegény ember nyomban meghalt. A romhalmaz alá kerültek Mijics Száva és Pavlov Uros munkások is. Ezeket azonban a veszély színhelyére gyorsan megérkezett emberek megmentették a haláltól. Azonban így is súlyos, életveszélyes sérüléseket szenvedtek. A titeli járásbíró vizsgálatára azonnal kiment a szerencsétlenség helyére. A szerencsétlenséget — miként a vizsgálat már megállapította — súlyos műszaki hibák idézték elő. A vizsgálat folyik.

A csavargók. Gorkij Maxim tollára való alakot tartóztatott le a titeli rendőrség. K o l l e r Márton, T o r o s s Béla és M e r e s z Ágoston, foglalkozás nélküli suhancok már hetek óta valóságos rettegésben tartották a titeli járás községeinek lakosságát. Midenütt loptak és a lopott holmikon megosztva a mezőkön barangoltak. Állandó tartózkodási helyük nem volt, hanem ott töltötték az éjszakát, ahol rájuk esteledett. A múlt héten a titeli fensik egyik omladványában mindhároman jóízűen aludtak, mikor a rendőrség emberei meglepték; letartóztatták őket és beszállították a titeli járásbíró fogházába.

Az orvosnövendék szerelme. Baranyai Dudás Margit két szeretőt is tartott

magának, egy gazdagot és egy szegényt. A gazdag: egy földbirtokos volt, aki a számlákat fizette; a szegény: Rohrböck József újvidéki illetőségű fiatal orvosnövendék. Egy napon a földbirtokos megnősült és a szép Margittal fölbontotta a viszonyt. Az orvosnövendék most már rivális nélkül állott, de nem örült az új helyzetnek. Ő is, a leány is szegény volt ahhoz, hogy boldogok lehessenek. Mivel pedig tisztán szerelemből megélni nem lehet: elhatározták, hogy meghalnak. Az orvosnövendék revolvert szerzett, hogy agyonlövi magát, a leány számára pedig morfiomot vásárolt. Megirták bucsulevleiket és Rohrböck a morfiomot befőcskenedte a leány karjába és a leány tíz perc múlva halott volt. Az orvosnövendék is magára sütötte a fegyvert, de a golyó nem ölte meg. Néhány hét múlva fölgyógyult. A budapesti törvényszék három hónapi fogházra ítélte az orvosnövendéket „öngyilkosságra való rábírásért”. A tábla és a kuria megerősítette ezt az ítéletet.

Gólya a korcsma udvarán. Családi öröm ért a napokban a bajai Lengyel-féle korcsma udvarán egy dávidi parasztagasszonyt. A derék menyecske bement Bajára, elvégezte a boltokban a bevásárlásait, aztán visszament a korcsmába, ahol hazafelé készülődött. Egyszerre csak fájdalmak lepték meg és néhány pillanat múlva egy egészséges fiúgyermek hangos sírással jelentette be a világra jöttét. A jó egészségben levő fiatal anyát és újszülött gyermekét beszállították a városi kórházba.

Megmérgezte magát. B o r g e r József földműves felesége gyufaoldattal megmérgezte magát és azonnal meghalt. Tettét gyógyíthatatlan belső baja miatt követte el. A tragikus véget ért asszonyt férjén kívül 3 kis gyermeke gyászolja.

Szerelmi dráma. L a m i e s Antal ludaspusztai gazdag földbirtokos 17 éves leánya szerelmes lett béresükbe és mivel szülei elleneztek, hogy hozzá menjen, a leány a kutba ugrott. Tettét azonban idejekorán észrevették és hamarosan kihúzták a kutból a szép öngyilkosjelöltet. Szülei lakásán gondosan ápolják. A keményszívű Lámiesék talán meglágyulnak a fiatalok nagy szerelmén és beleegyezésüket adják a házassághoz s így akkor semminemű akadály nem állja majd útjukat: a jövő boldogság felé.

Öngyilkosság. I d e i Mihály, aki M o s e r József újvidéki tanár szülőtelepén volt alkalmazásban, e hó 19-én virradóra revolverrel agyonlölte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

megkínzott betyárnak hült helye volt. Az már a sumár sűrűjében heverészett puha gyepon. A többiek egy egy hatalmas fatörzs mohos oldala mellett vetek maguknak hadállást és várták a „hőhérok”. Az erdő sűrűségéből a betyárok jól láthatták az erdő felé közeledőket, de a szürke, poros országútról a sümárba belátni még sasszemmel se igen lehetett a lombkoszorúta magas bokroktól, a sok giz gasztól és az óriási faágaktól.

Hát Zöld Marci, meg a bandája jól számított.

A csendbiztos a legényeivel lóra kapott és száguldott a Sumárnak. Aztán kiadta a parancsot ő is a legényeinek:

— Te erre, te arra, te meg amarra kerülsz az erdőbe. Ertitek?

— Igenis! — mondták az emberei

— Az egész bandának még ma hurokra kell kerülnie.

— Ha az Isten is úgy akarja, meg lesz — kockáztatta meg a szót egyik hajdu.

— Én akarom! — mondta villámló szemekkel Bandi csendbiztos.

A legények ismerték a komiszárius vad, ellenmondást nem tűrő természetét, hát tovább nem is ellenkeztek. Sarkantyuba vették a lovukat és mentek az erdőnek.

Bandi komiszárius két megtermett le

gényvel az országúton haladt az erdő felé. Azt azonban kifejejtette a számításból, hogy lovas az erdőbe nem hatolhat, mert a stüppedő homokban szügyig merül a lovával.

Szép holdvilágos este volt, ami a betyároknak igen kedvezett. Ők az erdőből tisztán kivehették a közeledő veszedelmet. Mikor pedig csak egy puskalövésnyire voltak tőlük az üldözők, a duplacsövű fegyverek lángnyelve világította meg az erdő sötétjét. Egy egy dördülés és Bandi komiszárius jajszó nélkül, véres fejjel bukott a homokba, a két legényével együtt. A többiek az üldözést abban hagyták, a betyárok pedig az erdő sötét leple alatt elmenekültek más vármegye határára. Ők nagyon jól ismerték az utat mindenfelé.

A gőz és villany korszakában a sumári erdőt kipusztította a vas hatalma. A zsványok menedékhelye eltűnt a föld színéről. Később valamelyik rozoga esárdába húzták meg magukat, a Kacziás esárdásné árnyékába Mikor pedig onnan is kiszorították őket a csillogó zsandárfegyverek, ki az akasztófán, ki meg a börtön piszkos porondján lelhele ki a gonosz lelkét.

Mert hát ilyen a betyár élet

Városi ügyek.

Népfőlkélok figyelmébe. Zombor szab. kir. város rendőrkapitánya közhírré teszi, hogy az 1893. évi XXXVII. törvényeikk alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal és népfelkelési igazolványi könyvecskével el vannak látva, f. évi október hó 12-én a 33, 34, 25, 36, 13-án a 37, 38, 39 és 14-én a 40, 41 és 42 évesek, Rákóczyhoz (Fehér hajó) címzett vendéglőben mindenkor reggeli fél 8 órakor személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak.

Az írásbeli jelentkezéshez a városi rendőrkapitányság katonanyilvántartási hivatalban ingyen „Jelentkező lap” kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a városi rendőrkapitányság és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez a népfelkelési igazolványi könyvvel együtt mindennemű katonai okmányok — aminek csak birtokában vannak — elhozandók, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandók.

Az itt tartózkodó, de Ausztriában (a bírodalmi tanácsban képviselt tartományokban) honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 4 koronától egész 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetettetik.

Talált tárgyak. Zombor szab. kir. város rendőrkapitánysága közhírré teszi, hogy múlt hó 24-én a vásártéren egy drb szántóeke, folyó hó 11-én a határban egy drb fehér szőrű birka és végre egy drb pénztárca arany gyűrűvel találtatott. A talált tárgyak kellő igazolás mellett a rendőrkapitányságnál átvehetők.

Szt. Antal erdei kirándulás Bácsban.

Egy gyönyörű verőfényes őszi nap, egy romantikus holdvilágos éjj keretében lefolyt kirándulás felejthetetlen emléket ujitom fel s vetem papírra, midőn a bácsi kirándulásról beszámolok.

A kirándulás napját a magyaros vendégszeretetéről híres Tripolszky Béla, bácsi jegyző e hó 19. napjára tűzte ki, mely nap reggeli óráiban, a házigazda udvarát, a vendégek valóságos kocsitáborra lepte el, megjelent a község intelligenciája teljes számban. Az érkezőket özv. Szegheő Gézáné urasszony, a házigazda nővére fogadta, lekötözött szívélyességgel töltvén be háziasszonyi tisztét. Rövid pihenő után a társaság innen szebbnél szebb fogatokon, pompás verőfényes őszi időben, hosszú kocsisorban elindult a kirándulás színterére, a környékbeli festői részeken gazdag Szt. Antal Kápolna előtti zöldpázsitos erdei tisztáson, a kirándulók másik fele, Adamovich Iván bácsujlaki földbirtokos és vendégei várták.

Ezen hely természeti szépségeivel, méltóságos csendjével megragadó látványt nyújtott és gyönyörű keretül szolgált napsütötte zöld lombozatával, a bájos szépségű hölgyekből, vadász dreszbe öltözött hajtókából álló, szindus festői ecsetre méltó csoportnak. E helyen helyezkedett el a kocsitábor, itt ütötték fel a „lacikonyhát” az élelmiszerek és bográcsok egész halmazával felszerelve, itt telepedtek meg a fák árnyékában, hangszereikkel a cigányok.

Miután a társaság az ismerkedés formáiban átesett, csakhamar pajzán jókedv és vig kacaj töltötte be az erdőtisztást. Az izletes, hideg reggeli elköltése után a társa-

ság egyik része a hajtókkal az erdőbe vonult szarvasvadászatra, amely azonban minden eredmény nélkül ért véget. A társaság másik része ezalatt az erdő egyes részeit barangolta át, gyönyörködve annak természeti szépségeiben.

Egy óra felé a társaság összeverődvén, a szabad ég alatt terített asztalokhoz ült és Köblöczky András jónévű zombori cigány-primás zenéje mellett látott hozzá a garadában összehordott malacpörkölt és hallé elfogyasztásához, mely ételek elkészítésében Ertl István bácsi földbirtokos mint szaktekintély remekelt, mindenkinek teljes meglepésére.

Az ebéd befejeztével a fiatalság a zöld pázsiton táncra perdült és fáradhatatlanul lejtette a bosztont és ropta a csárdásokat, melybe a görtzi magyarok is csakhamar „belemelegtek”. Délután három órakor kezdetét vette a dobógéppel felvetett üveg-gömbökre a céllövészet, melyben az első díjat Tripolszky Béla, a másodikat Adamovich Iván, a harmadikat dr. Nagy Ákos és a negyediket Tripolszky Gabi nyerte el.

A céllövészet befejeztével a társaság vacsorához ült, utána ismét kezdetét vette a tánc, amely éjfélkor ért véget. A társaság, miután az idő egy kissé hűvösebb lett, hosszú kocsisorban felkerekedett és egy kellemes szórakozás emlékével hagyta el a kirándulás színhelyét. A kirándulás ügyes rendezése a szeretetreméltó háziasszony, özv. Szegheő Gézáné és Tripolszky Béla házigazda érdeme, akik lekötelező szívélyességgel töltötték be fáradságos tisztüket, igazán élvezetes és kellemes szórakozást nyújtva vendégeiknek.

A jelenvolt urasszonyok, urleányok és urak névsorát az alábbiakban közöljük:

Urasszonyok: Dr. Hannig Györgyné (Bács), dr. Nagy Ákosné (Palánka), Payerle Nándorné (Palánka), özv. Szegheő Gézáné (Zombor), Zarándy Zoltánné (Szilbács).

Urleányok: Olga von Almstein (Görtz), gróf Coronini Carmen (Görtz), Nagy Ilonka (Palánka), Vissy Vilma, Olga és Izidora (Bács-tóváros).

Urak: Adamovich Iván (Bácsujlak), Evetovics Iván (Bács), Eggert Theodor főhadnagy (Görtz), Ertl István (Bács), dr. Hannig György (Bács), Klemm Gyula (Zombor), Kukulja Andor (Bács), Kugler István (Bács), dr. Nagy Ákos (Palánka), Cselenák Ferenc (Bács), Imre Izidor (Bács), Tripolszky László (Bács), Tripolszky Béla (Bács), Tripolszky Gabi (Bács), Tripolszky Gyula (Zombor), báró Teucher Frigyes százados (Görtz), Payerle Nándor (Palánka), Porgányi Gyula (Bács), Popovits Sebő (Zombor), Zarándy Zoltán (Szilbács), Zsigmond János (Zombor).

Művészet — Irodalom.

A Hamvasztás. Dr. Wilhelm Frigyes és Pap Sámuel a fakultatív halott-hamvasztás eszméjét terjesztő folyóiratának most jelent meg a 9-ik száma. Az új szám tartalmából kiemeljük: Jászai Mari: „A halott-hamvasztásról” irt érdekes cikkét, Taurus: „Taifun” című versét és „A mainzi krematoriumról” szóló közleményt. A lapra előfizetni lehet a kiadóhivatalban Budapest, II. Zsigmond-utca 10. Egész évre: 4 korona.

A „Vasárnapi Ujság” szeptember 20-iki száma bemutatja gazdag képsorozatotban az örökimádás templomában a király jelenlétében tartott első gyászmisét, Ferenc Fer-

dinánd stíriai vadászatait, a honvédség új géppuska-osztagának gyakorlatait, egy katonai vasuti hid építését stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lenkey Henrik és Szávay Gyula versei, Lampérth Géza elbeszélése, Odry Lehel visszaemlékezései Munkácsy Mihályra stb. Egy költemények: Csukássy Elemér művészi rajzai, Falk Miksa és Nedeczky István arcképe, tárcacikk Páris franciaságáról, Dickens szerelméről, a hétről s a rendes heti rovatokat: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.

= MINTARAKTÁR =
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYARTMANY.

345-35-8 35-9

2436/1908. szám.

Hirdetmény.

Nádajla községben ujonnan épített községi óvoda és elemi népiskola felszereléséhez szükséges padok, szekrények, állványok, fogasok stb. beszerzésének biztosítása céljából Nádajla község tanácsstermében 1908. évi október hó 8. napjának d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni óhajtó asztalos mesterek ezen hirdetmény utján ezennel meghivatnak.

Kikiáltási ár az első ajánlat.

A felszerelési tárgyak mintái a helyszínen betekintheők.

Nádajla, 1908. évi szeptember hó 18.

Rekezevich István,
jegyző.

Milan Kosztity,
2-1 bíró.

ELADÁS.

Elköltözés folytán eladom
összes butoraimat, házi-
felszereléseimet, villany-
csillárait, egy vagon
cserfámat, ezüst szörme
nyulaimat.

Schlachter József,

Apatini-ut 25. szám. 6-3

ad 87836. szám/V-1.

Versenytergályási hirdetmény.

A szigai átvágás alsó torkolatánál keletkezett mederelfajulás megszüntetése céljából végrehajtandó munkálatokra — amelyek 7030 m³ földmozgósításból, 91650 m³ I. vagy II. oszt. vagy mindkét osztályu a vállalkozó által megállapítható arányban termelendő kőnek beszerzéséből, szállításából és beépítéséből, 12510 m³ rostált kőbánya termeléknek termeléséből, szállításából és beépítéséből, továbbá 200000 m³ homok kavics, agyag, tályog vagy iszapanyagnak kikotrásából s elszállításából, esetleg megfelelő elhelyezéséből állnak — a m. kir. földmívelésügyi miniszterium I. emeleti tanácsstermében 1908. évi október 2-án déli 12 órakor nyilvános zárt ajánlati versenytergályás fog tartatni.

A versenytergályáson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek. Az ajánlati feltételek, a tervek, továbbá a kötetendő szerződés tervezete, valamint az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a hivatalos órák alatt a zombori m. kir. folyamterméknöki hivatalnál megtekinthetők s ugyanott szerezhethető meg az ajánlati minta is.

Az ajánlatok — melyeket az ajánlati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani — a fentjelzett nap délelőtti 11^{1/2} órájáig a m. kir. földmívelésügyi miniszterium házipénztáránál nyújtandók be.

Budapest, 1908. szeptember hó 11-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8-5

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Első Délmagyarországi Nádfontatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfontatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mész**. Tiszta, kővektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több waggon rendelésnél aranyedemény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb árakon szerzhetők be.

Tisztelettel 100—17

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett).

Pályázat

pénztárosi állásra.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatósága által, Zomborból Budapestre való elköltözés folytán megüresedett pénztárosi állásra, az alapszabályok 52. §-a értelmében ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni szándékozók tartoznak az igazgatóság által meghatározandó óvadékot, fizetésének kétszeresét, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, avagy ingatlanra jelzálogilag biztosítani.

Évi fizetése: előleges havi részletekben, 1200 azaz: Egyezer és kétszáz koronában állapított meg.

Az állás 1908. évi október hó 15-én elfoglalandó.

Pályázati kérvények a zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatóságához címezve, **1908. évi október hó 10-éig** nyújthatók be.

Zombor, 1908. évi szeptember hó 13-án.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet
Igazgatósága.

5—3

50—41

„Blickensderfer“
eredeti amerikai **írógép,**

azonnal látható írással.

Tiszta acél- szerkezet.	Gyönyörű szép írással.	Az írógépek legolcsóbbja.
149—30—18	Á r a:	

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítanak.

Amerikai irodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

**KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPÍRKERESKEDÉSBEN**

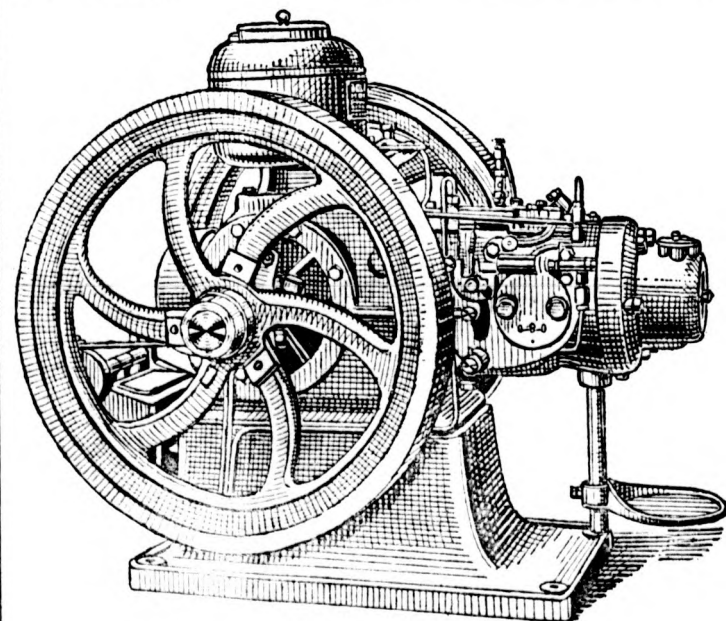
Zomborban, felső város Farkas-utca 18. sz. ház szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
VIDA KÁROLY
APATINBAN,
a szolgabírói hivatalban.
2—2

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK. .: LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS .:

Költség 12 lőp. motornál évi 3000 munkaóra:

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.

Nyersolaj lokomobilokat cséplőgépekkel is szállítunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,
gépraktár és műszaki iroda. — Motor osztály.

BUDAPEST, Váci-körut 26.

Táviratcim: USZÓ Budapest.

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdája

ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak.

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron
szállítanak.

*

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

*

60—41

Telefonszám: 18.

Egy állás nélküli fiatal-
ember, ki felolvasni jól tud,

társalgóul

kerestetik. Bővebb felvilá-
gosítás Szabadság-tér 11.

szám alatt balra. 3—2

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Étélvire . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Gr. Tisza István szózata a katolikusokhoz.

Zombor, 1908. szept. 24.

A dunántuli református egyházkerület pápai közgyűlésén Tisza István, az egyházkerület világi elnöke megnyitó beszédet mondott a klerikális irányzat felülkerekedéséről. Beszéde komoly okfejtésénél és higgadt, békitő hangjánál fogva egyaránt méltó arra, hogy ne csupán a protestánsok, hanem a katolikusok is teljes figyelmet és megfontolást szenteljenek neki. A beszéd magasan kiemelkedik a felekezeti körből, a melyben elhangzott: nem csupán a támadott felekezetekhez, hanem a támadóhoz is szól s rajtuk keresztül az egész magyar társadalomhoz, mely az országban és az ország határain kívül észlelhető ellenséges mozgólódások között sokkal inkább rászorul a békés együttműködésre a közös ellenség ellen, semhogy veszedelem nélkül megkockáztathatná a felekezeti ujjhuzást a hatalomért.

Beszéde elején megállapítja Tisza István, hogy az ultramontán klerikális irányzat újra érkezettnek látja az időt a szervezkedésre és a mind határozottabb aggresszív fellépésre, megállapítja pedig benne olyan ember, ki nem szokott rémképeket látni s ki a veszedelem láttára is arra kéri a vele együtt érezőket és gondolókat, hogy ne veszítsék el hidegvérüket. Alios iam vidimus ventos.

De ha hiba volna tulbecsülni a veszedelmet, ép oly hiba volna szemet hunyni előtte. A küzdelemre gyűjteni, fejleszteni és egyesíteni kell az erőt, mely a magyar nemzettel, a magyar fölvilágosodással és az emberi haladással változhatatlanul egybeforrt protestantizmus ügyét diadalra viszi.

De szüksége van a protestantizmus-

nak e harcban az egész szabadság-szerető, fölvilágosodott magyar társadalom erejére is. Nem szabad engednie, hogy az erőt félreértéseknek ügyes felszítása által elidegenítsék tőle. Provokációknak nem szabad arra indítaniok őt, hogy protestáns önérzete felekezeti türelmetlenségben nyilatkozzék meg. Azt a tényt, hogy a magyar protestantizmus ügye benső, elválaszthatatlan szolidaritásban áll a magyar nemzet és a magyar szabadság ügyével, nem szabad sem elhomályosítani, sem mások által elhomályosítani engednie.

Igy kell felvenni a harcot a „Ne temere“ dekretum ellen, mely a felekezeti békére, a magyar társadalom összhangjára és egyetértésére a legnagyobb veszedelmet jelenti. Jogi hatálya a dekretumnak nincsen, az igaz; de az is bizonyos, hogy azoknak a tanoknak elterjedése, melyeket épen a házaselet megítélése kérdésében hirdet benne a katolikus egyház, egyértelmű Magyarországon, melynek magyar társadalma — mondhatni — vegyes házasságokra van felépítve, sok ezer család békeségének feldulásával, valamint a protestáns és katolikus magyar társadalom közötti összhang, egyetértés, testvéries jó viszony alapos felforgatásával.

Alig van család, melynek belső békéjéne azon nyugodnék, hogy a római katolikus egyház nem köti a vegyes házasságokat olyan föltételekhez, melyeknek megtartása a nem katolikus félre megalázó, meg nem tartása pedig a katolikus fél lelki nyugalmát háborítja meg azzal, hogy saját egyháza ágyasnak bélyegzi és pellengérré állítja saját hitsorsosai előtt.

Ezek után utal Tisza István a kivételekre, melyeket a római katolikus egyház a tridenti egyházzal szem-

ben több államban, a többi közt 1841-ben Magyarországon is hivatalosan statuált; utal továbbá arra, hogy a Ne temere eltörli a kivételes kedvezményt Magyarországon, hol több mint hatvan éve hatályban állott, de fönn tartja Németországra nézve, hol mindössze csak két éve adták meg.

Ebből nyilvánvaló, hogy itt nem rendíthetetlen hitelvről van szó, hanem fegyverről, melyet a római egyház hasonló törekvéseinek szolgálatában kézbe vesz vagy leteszi a szerint, amint érkezettnek látja az időt használatára vagy nem.

Ez kényszeríti a protestánsokat a jogos védekezésre a fölvilágosítás által. Föl kell világosítaniok hitsorsosait, hogy hűtlenséget követnek el egyházuk ellen, ha engedve a presszióknak reverzálist állítunk ki; föl kell világosítaniok a katolikus feleket, hogy a retentő fenyegetéseket, melyek lelkök mélyéig megrázzák őket, csak azért alkalmazzák rájuk, mert véletlenül magyar s nem pl. német katolikusok.

A harc azonban, ha a katolicizmus irányadó köreiből megvan a kellő jóakarát, még mindig elkerülhető. Nem a ius placeti alkalmazása által. Rómát kell a magyar állam és a magyar katolicizmus illetékes tényezőinek meggyőzni arról, hogy oly veszélyes térére lépett, melyre való lépése épen a katolikus egyház jól felfogott érdekének szempontjából is megboszulja magát.

S itt egyenesen a katolikusokhoz intézi szavát. Beszédének e részét, hogy csonkítatlanul olvassák szelvényben-hosszában mindenütt, szóról szóra adjuk.

„És itt az összes magyar katolikusokhoz szólok: Hát ma, amidőn annyi ellenség környékez, ma, amidőn bármerre nézünk ebben az országban, benn és a határszéleken mindenütt csak ellenségeink mozgólódásait látjuk, ma, amikor, ha elég könnyel-

VILLANYCSILLÁROK
GYERMEK-
KOCSIK
JÁTÉKOK
DISZMŰÁRUK

**Az őszi kalap és nyakkendő
ujdonságok megérkeztek!**

Vételkényszer nélkül megtekinthetők!

Óriási választék!

100—20

Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA

ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE MELLETT.

műek lettünk volna bármikor megfelekezni arról, hogy mi magyarok mi milyen kevesek vagyunk és milyen sok ellenségtől vagyunk körülveve, ma, mondom, amikor minden nap, mindennapi jelenség, mindaz, ami körülöttünk lefolyik, csak újabb meg újabb bizonyíték, csak újabb meg újabb memento erre a kemény igazságra: Ma szabad-e nekünk, maroknyi magyaroknak, szükség nélkül, elhárítatlan ok nélkül, tisztán agresszív kezdeményezés alapján fölvenni a felekezeti harcot egymás között, fölemészteni legjobb erőinket egy olyan küzdelemben, amely, bár-hogy düljön is el, a magyar nemzeti ügynek csak gyengítésére, csak kárára szolgál?

És nemcsak a magyar katolikusokhoz, de minden katolikushoz intézem azt a kérdést: Hát ma, a huszadik században, az ateizmus, az istentagadás, a materializmus, a szociáldemokrácia veszedelmeinek mindjobban tornyosuló hullámai között akkor végezzünk-e krisztusi munkát és akkor végez-e a katolikus egyház krisztusi munkát, ha a maga erejét a többi keresztény felekezetek ellen fordítja? Akkor végez-e krisztusi munkát és akkor szolgálja-e saját érdekét is helyesen, ha a többi felekezetek gyengítése és elidegenítése által meggyengíti az összes kereszténység erejét. Meggyengíti azt az ősi erőt, amelyet a mi Istenünk szolgálatában mi is a mi közös ellenségeink, a materializmus vagy az ateizmus ellen igyekezünk kifejteni? Olyan oldalról jön ez a komoly, aggodalommal teljes kérdés és figyelmeztetés, olyan férfiu részéről, aki egész életében igaz tisztelettel viseltetett a római katolikus egyház fényes múltja, nagy kulturális miszsiója iránt.

Én azt hiszem, ebben a tereben és a mi protestáns egyházunk irányadó vezetői között általában senki sincs, aki ne ismerné el azt, hogy a magyar katolicizmusra szükség van ebben az országban, hogy a magyar katolicizmusra itt nagy, áldásos, nemes hivatás vár, amely hivatás teljesítésében bizonyos bajtársi, bizonyos testvéri érzülettel állunk szívesen segítségére. Ne tegyék ezt ránk nézve lehetetlenné; ne kényszerítsenek bennünket bele egy olyan küzdelemben, ahol azután — ezt komoly aggodalommal és vérző

szívvel mondom — nagyon féltő, hogy a szélsőségek szenvedelme fognak mindent magukkal ragadni, ahol azután két malomkö közé kerülnek, szétmorzsolatnak azok, akik a vallásszabadság, a felekezetek közötti viszonzosság, a kölcsönös türelem szent ügyének szolgálata mellett azért meg akarnának maradni a katolikus egyház jogosult érdekeinek védelmében is.

Minek köszönheti a római katolikus egyház azt a fényes szerepet, amelyet máig betöltött Magyarországon? Minek köszönheti, hogy Magyarországon a magyar liberálistizmus nagy zöme ma is még nem egyházellenes? Annak a mérsékletnek, annak a türelemnek, amellyel igyekezett a maga álláspontjának merevségét a haladó kor igényeivel és a magyar nemzeti élet érdekeivel kiegyeztetni. Ne térjenek el ettől az áldásos tradíciótól és térjenek vissza hozzá, nemcsak a magyar nemzet, de elsősorban a római katolikus egyház érdeke kívánja tőlük ezt.

Ez volna az a hivatás, főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, amely a magyar kormányra és a magyar katolicizmusra vár. Adja Isten, hogy a magyar kormány is kellő nyomatékkal tudja hallatni szavát ebben a kérdésben és adja Isten, hogy legyenek ismét Lonovicsaink, akik egyházuk szolgálatát ebből a nemesebb, magasabb, tisztultabb szempontból fogják föl. Én meg vagyok győződve, hogy az ő szavuk nem találja Rómában siket fülekre. Én meg vagyok róla győződve, hogy azt, amit a protestáns Németország Rómában elérhetett, azt a magyar katolicizmus irányadó tényezői is meg tudják szerezni a magyar nemzet számára.

E szavakhoz még csak azt az óhajlásunkat fűzzük hozzá, vajha a belőlük áradó haza- és nemzetszeretet megkapná azok lelkét is, kik kezökben tartják a felekezetközi béke és harc sorsát!

Az új szerb patriárka. A görög-keleti szerb kongresszus keddi ülésében abszolút szótöbbséggel Bogdanovics Lucain budai püspököt választotta patriárkává. Ezzel a választással a patriárkai trón betöltöttnek tekinthető, mert az új patriárka

teljes bizalmát bírja a koronának is, a kormánynak is. A zsinati ülés befejezésével először a püspöki kar, azután az arkimandriták s az udvari papság, végül a radikális párt 12 tagu küldöttsége tiszteltet az új egyházi fejedelem előtt, ki az utóbbiaknak üdvözlétére adott feleletében kijelentette, hogy összes évi jövedelmének 20 százalékát a lelkesi javadalmaszítás javítására és a lelkesek nyugdíjalapjára ajánlja fel alapítványul. Az új egyházi fejedelmet táviratilag üdvözölte vármegyénk fő- és alispánja is.

Az új egyházfejedelem életrajzát a következőkben adjuk:

Bogdanovics Lucian Baján született 1867. május 10-én. A gimnáziumot szülőhelyén, a teológiát Karlócán, jogi tanulmányait az egri érseki liceumban végezte. Brankovics György szerb patriárka meghívására 1891-ben a beocsini kolostorban letette a szerzetesi fogadalmat és mint szerzetesdiakónus, majd protodiakónus, később pedig Ujvidéken mint szentszéki aljegyző működött s az ujvidéki állami tanintézetekben a görög-keleti vallású növendékek hitoktatója volt; 1892. decemberétől 1894. júniusáig a karlócai görög-keleti szerb főgimnázium hittanára volt, a hol már teológus korában a magyar nyelvet tanította, majd pedig Magyarevics volt budai püspöknek 1896. őszén bekövetkezett haláláig Brankovics patriárka mellett mint főegyházmegyei szentszéki jegyző, referens, majd mint arkidiakónus, utóbb pedig mint proto-szincellus működött. 1896. novemberben Magyarevics halála után előbb patriárkai mandatárius, 1897. január végétől pedig mint a budai egyházmegye adminisztrátora vezette az egyházmegye ügyeit. A patriárka 1897. elején beocsini arkimandritává nevezte ki, a karlócai püspöki zsinat 1897. augusztusban, majd pedig új választás ejtve meg, 1897. december 6-ikán budai szerb püspökké választotta meg, mely választást ő felsége 1898. január 20-án megerősítve, ugyanez év március 13-ikán püspökké szenteltetett föl. 1901-ben Sándor szerb király a Szent Száva-rend nagykeresztjével tüntette ki. Ő felsége a kormány előterjesztése folytán 1901. szeptember 21-ikén a Popovics Nikanor elhunytá folytán megüresedett temesvári görög-keleti szerb püspökségnek adminisztrátorává nevezte ki, a melyet a püspöki széknek 1904. tavaszán történt szabályszerű betöltéséig ő felsége megelégedésére igazgatott. Budapest székesőváros törvényhatósági bizottságának is tagja. A főrendiház pénzügyi bizottságának is tagja.

A „BÁCSKA“ TÁRCAJA.

A véres napok.

— Visszaemlékezés Mandzsúria küzdelmeimre. —
Irtta: Zombory Gyula.

Borzalmas képei a visszaemlékezésnek, előrántlak titeket is, mint ahogy életünk szomorú esélyeihez is időnként elzarandokol a gondolat. Felidézem a mandzsúriai rémes napokat, ágyuk morajával, robbanó torpedóival, sietőgő kartácsaival s a hogy lezárt szemem előtt még egyszer elvonulnak a száguldó csapatok, a robogó ütegek, egy rémséges halálhörgésbe olvad az egész látomány, melyre vijjogva, káromva felel a ragadozó szárnyasok, hollók, keselyűk ezernyi sötét csoportja, akár egy temetkező légi csapat.

Mandzsúria . . . Mandzsúria! . . . de borzasztó események játszódtak is le életelen sziklatalajodon! . . .

1904. május 7-én érkeztem ki a mozgósított japán csapatokkal Mandzsúriába s Port-Adáms-nál állapotunk meg, hol Noginak, a szárazföldi csapatok vezérének man-

dzsúriai térparancsnoknak főhadiszállása volt s tartózkodása annak a 40 ezernyi tartalék seregnek, melyből csak pótesapatokat adott Nogi, de magát a zömöt soha sem osztotta s oszlatta szét.

Zimankós, havas kora hajnal volt, nem is hajnal, mert hiszen a mandzsúriai éjféltáni két óra rémesebb, sötétebb a sötét pokolnál, mikor a toborzott csapatokkal megérkeztem, fáradtan, éhesen. A hó labda nagyságban hullott s perc alatt betakart mindent azzal az átláthatlan fehér függönnyel, mely a fekete felhőkből olyan félelmesen ereszkedett alá a pihenő táborra.

Nogi 40 ezer embere ott feküdt a földön, egymás mellé szorulva, mint ahogy a kék hevernek künn a mezőn, mielőtt keresztbe, kalangyába raknák. Feküdtek, aludtak s fölöttük a hó, mint fehér szemfödél, egyre nőtt, egyre vastagodott.

Az a néhány ezernyi (talán 8—10 ezernyi) ujong, akikkel együtt jnarsoltam Tokióból, csakhamar megkereste fekhelyét a hórétgen, felhuzta apró kis kabátja gallérát, fülére rántotta sapkáját s oda feküdt a már alvók közé; legfeljebb egyet-kettőt rugtak a

frissen hullott havon s a köves, nedves talajon hamar napirendre tért valamennyi, néhány perc múlva horkolt valamennyi, hogy ez az egybefonódó zümmögés, ez a druzsoló hang talán behallatszott Port-Artur tájékára, hol a nemzetközi területen az a 3—4 ezer turista, a különféle országok kalandorai ugyanezek hasonló pozícióban küzködtek az éjszakával, legfeljebb ha pokrócokkal védték magukat a talaj nedvessége s a szakadó hó ellen.

Nohát, kutya állapot volt ott; el nem fogom telejteni soha.

Én ott üldögéltem egy darabig a horkoló tábor közepén, havon, hótól befedve s itt ért el az első megbánás kijöveletem fölött. Kellott ez nekem? . . . gondolám. Nekem, akinek lelkét egész életen keresztül az idealizmus békes, enyhe szárnya legyezgette; aki csendes kis otthonom hallgatag éjszakáin, barátságos lámpafény mellett s a kályha pattogó tüzenél élveteg szántottam papiromat s rótam betűkké gondolataim fonálát, aszerint, ahogy egyszerű lélekvilágom tónusából fakadtak . . . s most itt vagyok, a világ glóbusz másik oldalán, érzéstelen népek között, akik gyilkos szándékkal várják a reggelt, hogy 20—30 ezer

A vármegyék kikerekítése.

A B. H. részletes tanulmányokat közölt a választójog szerinte kívánatos reformjáról, a többi között arról is, hogy a magyarság erősítése szempontjából miként kellene az egyes választó kerületeket, sőt vármegyéket is kikerekíteni. E cikk szerint Bács-Bodrog vármegye területe is változást szenvedne. Mivel e cikkeket sokan sugalmazottaknak s a területi kikerekítéseket a választójog reformja érdekében célbatteknek tartják, illetékes helyről nyert információk alapján jelenthetjük, hogy Bács-Bodrog vármegye területének megváltoztatására az illetékes tényezők egyáltalában nem gondolnak.

A költségvetés. Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter, a keddi ülésben a képviselőház elé terjesztette az az 1909. évi állami költségvetést.

A költségvetés összegezése a következő:

Korona	
Rendes kiadás	1.343,609.342
Rendes bevétel	1.393,785.695
Fölösleg:	50.176.353
Rendkívüli kiadás	212,120.565
Rendkívüli bevétel	161,992.281
Hiány:	50,128.284
Összes kiadás	1.555,729.907
Összes bevétel	1.555,777.976

Végeredmény: fölösleg: 48,069

Választójogi szövetség.

Az általános választói jog kiküzdésére szövetségbe lépő ellenzéki pártok szeptember 27-én a fővárosban gyűlést tartanak, melyben a kontra koalíció megalakítását ki fogják mondani. Ezen a gyűlésen a szociáldemokrata pártot, a nemzetiségieket, a földmives pártot, a magyar országos paraszt pártot, a radikális polgári pártot és nyugatmagyarországi radikális pártot elnökük és titkáruk képviselik. A koalíció, melynek címe választójogi szövetség lesz, ez alkalommal megválasztja az elnökséget és a tisztikart, azonkívül választ egy vezérbizottságot, melyben minden egyes pártot egy-egy tag fog képviselni. Ez a vezérbizottság azután október első felében Budapesten központi gyűlést tart, melyen a tervezők számítása szerint mintegy ezer földmives és kiscgazda részt fog venni az ország különböző

embert lekasabolva, egy lépéssel közelebb juthassanak a harci babérokhoz.

Önkénytelen megnevedesedtek pilláim s ahogy alágördülő könnyem összekeveredett a hólapákkal, éreztem, hogy milyen édes, jótékony lenne most egy végnélküli örök álom, nem tudni semmiről semmit, hanem átköltözni abba a tulvilágba, hol nincs gyűlölködés, nincs harca a tobzódó elemeknek, csak zajtalan némaság van s talán virágos boidogító álmái a szellemnek, mely soha meg nem szűnik, akkor sem, mikor hüvelye a test, már rég porrá képződött s érzéketlenül megy át a fizikai rész örök-törvényébe.

Ezekkel a gondolatokkal én is elaludtam. A hó egyre hullott fölöttem, lassankint betakart lágy, fehér pelyhével; betakarta a fejemet, a vállaimat, összehalmozódott ölemben s az első mandzsuri éjszakának borzalmas csendjében talán én is belehoroltam az alvó tábor egyhangu zümmögésébe s kinek sem jutott eszébe, hogy egy ember van ott a sok között, akit álmatag lelke hozott el távol honából ide a vérrózsák gyászos mezejére? . . .

vidékeiről. A szövetség előkészítői azt hiszik, hogy a demokrata párt egy része hozzájuk fog csatlakozni. — Ehhez a hirhez csak azt jegyezzük meg, hogy a nagy fegyverkezés legalább addi, korai, amíg az új koalíció nem tudja, mi van Andrássy javaslatában.

Adóhivatali tisztviselők mozgalma. A képviselőház legutóbbi ülésén benyújtott 1909. évi költségvetésben az adóhivatali tisztviselők státusa nem nyert végleges rendezést. Az adóhivatali tisztviselők egyesülete most kérvénnyel fordult Wekerle Sándor miniszterelnökhöz a státus végleges rendezése végett, egyben az elnökség október közepére rendkívüli közgyűlés összehívását határozta el.

A képviselőház elnapolása.

A képviselőház szerdán bizonytalan időre elnapolta üléseit. Valószínű, hogy a legközelebbi ülés október huszadikán lesz. Akkorra elkészül a pénzügyi bizottság a jövő évi költségvetés tárgyalásával és betérjeszheti jelentését a képviselőháznak. A legközelebbi ülés tehát körülbelül összeesik a delegáció tanácskozásainak befejezésével.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXI. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K .

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Vancsura Istvánt**, a bajai állami elemi iskolai tanítóképzőintézethez iskolaszolgáivá nevezte ki.

A budapesti hadtesparancsnok lemondása. Gróf Üxküll-Gyllenband csapatfelügyelő s a budapesti IV. hadtest parancsnoka benyújtotta a hadügyminiszternek kérvényét, melyben állásától való felmentését s nyugdíjazását kéri. A hadtestparancsnok nyugdíjazása előreláthatólag november hónap végén fog bekövetkezni.

Jubileum. Császár Julián zombori pénzügyigazgatósági számvizsgáló ma üli meg szolgálati idejének 40 éves évfordulóját, melyből a derek tisztviselő 32 évet egyhuzamban körünkben töltött el.

Választmányi ülés. A bácsi tiszai ármentesítő társulat e hó 19-én dr. Mikosévits Kanut vármegyei főügyész, társulati elnök vezetése mellett tartotta meg választmányi ülését. A társulat választmánya megállapította a jövő évi költségvetést, melyet a legközelebbi egybehívandó közgyűlés elé fog terjeszteni.

Új postafőnök. Szegő Fülöp m. kir. postai és távirdai felügyelő, akit Szabadkáról Zentára helyeztek át, folyó hó 18-án foglalta el postafőnöki hivatalát.

Ujév. Holnap ülik meg izraelita polgártársaink ujévüket, melyet ők a világ teremtésétől fogva számítanak és most az 5669 ik esztendőt írják.

Esküvő. Szál J. József orsovai kereskedő folyó hó 21-én, hétfőn d. e. 11 órakor Hódságon esküdt örök hűséget Lescheditzky Lőrinc kereskedő leányának, Mariskának.

Zenepalota. Szabadka város törvényhatósági bizottsága a múlt szerdai közgyűlésében dr. Biró Károly polgármester indítványára kimondotta, hogy zenepalotát épít. A zenepalotában elhelyezést nyer a városi zenede és egy nagy hangversenyterem. A tervek készítésére országos pályázatot hirdetnek.

Az egyenesadó felszólamlási bizottság 1908. évi szeptember hó 28-án d. e. 8 órakor kezdi meg a zentai m. kir. adóhivatal kerületéhez tartozó községekből beérkezett felebbezések tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban a pénzügyigazgatóság épületében földszint.

Textilipari előadás. E hó 27-én (vasárnap) délután 3 órakor Zomborban a városháza nagytermében Schneider Richard textilipari szakértő előadást fog tartani a textilipar fontosságáról, hasznáról és szükségességéről. A minden tekintetben érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Kilépés. Szende Géza a zombori alkoholelles szövetség elnöke, — ki a Good Templár páholyban is tagja volt, a páholy kötelekéből kilépett és pedig azért, mivel a Good Templár páholy budapesti vezetősége Szende Géza kérelmére azt a határozatot hozta, hogy „oly alkohol ellenes egyesület tagja, hol a temperancia (mértékletesség) meg van engedve — nem lehet egyszersmint tagja a Good Templár páholyban.“ Elvi ellentétből lévén tehát szó, igen kívánatos volna, hogy a két egyesület kölcsönös támogatással igyekezzenek nemes célját elérni a legjobb egyetértéssel.

Kedélyes estély. A zombori összmunkásság folyó hó 27-én este 8 órakor a Munkás Otthon helyiségeiben kedélyes estélyt rendez.

Esküvő. Nikolits György zentai városi rendőrfogalmazó vasárnap esküdt örök hűséget Kacsavenda Angyalkának Temeskubinban.

Választás. Eifried Ágoston küldői kántortanítót a siklósi polgári iskolához tanárnak választották meg.

Aréna Baján. Ifj. Polgár Károly, a zombori színház igazgatója ajánlatot tett Baja városának, hogy a maga költségén épít a városban arénát. Az ajánlat felett a legközelebbi közgyűlés fog dönteni.

Eljegyzés. Erdős Géza vegyész, bécsi gyáros fia eljegyezte Messinger József zombori kereskedő leányát, Gizikét.

A zentai állomás kibővítése. A zentai vasuti állomás szűknek bizonyult, miért is a Bács-Bodrog megyei vasut részvénytársaság elhatározta, hogy az állomást a legrövidebb idő alatt ki fogja bővíteni.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Schwartz Péter szabadkai ügyvédet saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte és hogy Szalay Lajos ujvidéki ügyvédet az ügyvédek lajstromába iktatta.

Egy karrier története. A szabadkai rendőrség letartóztatta Miesner Rudolfot, aki azon a címen, hogy ő van kiküldve a tanyai iskolák helyét kijelölni, a gazdától pénzt esalt ki. Miesner évekkor elelőtt Bécs egyik legdelcegebb huszártisztje volt, ki egy olasz asszony miatt összeszóltkozott az egyik főherceggel, miért is távoznia kellett a hadseregből. Miesner teljesen elzüllött és a szabadkai szegényházba került. Innen azonban megszökött és így követte el csalásait.

Eljegyzés. Dr. Garami Iván törökszentmiklósi ügyvéd eljegyezte Perlesz Ilonkát, Perlesz Bertalan adai gabonakereskedő leányát.

A Szent Imre Kör vándorgyűlése Kalocsán. A budapesti katolikus egyetemi ifjuság Szent Imre Köre Ferenc Salvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnéasszony, Vaszary Kolos esztergomi érsek legmagasabb pártfogása, Városv Gyula kalocsai érsek legfőbb védősége, Apponyi Albert gróf, Csáky Károly gróf, Majláth Gusztáv Károly gróf, Zichy Aladár gróf, Zichy János gróf, Zichy Nándor gróf fővédősége, számos püspök és főispán, köztük Ambrozovics Lajos, Fernbach Károly, Latinovits Pál és Vojnits István báró védősége alatt 1908. évi szeptember hó 27-én, vasárnap délelőtt, a vallás-haza-tudomány hármass jelszavában kifejtett működése, eszméi terjesztése céljából Kalocsán vándorgyűlést rendez. 1. Indulás gyorsvonattal Budapestről 26-án, szombaton d. u. 3 óra 20 perckor a keleti pályaudvaron. Megérkezés Kalocsára este fél 7 órakor. Az állomáson Csernyus József, Kalocsa község főjegyzője fogadja az érkezőket, kik innen a Szent Imre Kör selyemzástalaja alatt az érseki rezidencia elé vonulnak, ahol a kör elnöksége tiszteleg az érsek öngyméltósága előtt. Az állomásról a menet az utvonalon a főgimnázium fuvózenekara nyitja meg. 2. Vasárnap, 27-én reggel 9 órakor ünnepélyes Veni Sancte az érseki székesegyházban, melyet dr. Városv Gyula kalocsai érsek végez püspöki segédlettel. Evangélium alatt dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök egyházi szent beszédet mond. A szent mise végeztével az összes résztvevők a stefaniumi fuvózenekar vezetése mellett a főgimnázium nagytermébe vonulnak a diszünnepekre. 3. Az elnöki megnyitót dr. Városv Gyula kalocsai érsek, az ünnepi beszédet gróf Zichy János országgyűlési képviselő mondja, a Szent Imre Kör elnöke pedig beszámol a kör évi munkásságáról. A gyűlés ünnepi hangulatát zenei előadások és szavalatok is fogják emelni. 4. Délután fél 2 órakor díszelőadás a Katolikus Körben. — Este 5 órakor a főgimnázium ifjúsága színelőadást és hangversenyt rendez. Este 7 órakor a Szent Imre Kör ifjúsága az érsek öngyméltósága tiszteletére faklyásmenetet vezet. A menet a Katolikus Körből indul az érseki rezidencia elé, hol a budapesti egyetemi dalárda és a kalocsai városi énekkar fog közreműködni. A toronyzenét Sztara József vezeti. — Este 9 órakor a kalocsai kaszinó nyári helyiségében táncestély. — Hétfőn, 28-án reggel visszaindulás.

Tizenhárom éves menyasszony. Érdekes eset fordult elő a temesvári anyakönyvi hivatalban. Egy tizenhárom éves menyasszonyról van szó, akinek az 1894. évi XXXI. törvények 7. §-ban meghatározott házassági akadály (fejtlen kor) alóli felmentés ügyében adott miniszteri engedéllyel szíve választottjával házasságra szabad lépnie. Hogy tényleg kifejtett a fiatal leány, azt orvosi bizonyítvánnyal igazolta. A menyasszony K o k e l á n Borbála, a völegény pedig F a s s b i n d e r Frigyes huszonkét éves mézárósság.

Megszökött fegyenc. A rendőri közlöny egy feltélesen szabadlábra helyezett és megszökött bácskai rabot közöl. Dimitrievits Mihály Mladen 49 éves lalítyi pék emberölésért 12 évi fegyházra volt elítélve. Büntetését az illavai országos fegyházban ülte le s ez év május 23-án feltételes szabadságot kapott. A feltélesen szabadságot raboknak idoközönként jelentkezni kell, Dimitrievits azonban nemesak nem jelentkezett, hanem meg is szökött, elrendelték a körözését.

Váltóhamisítás. Csócsity István moholi lakos mulatás közben elvesztette pénztárcáját. A pénztárcában 30 korona készpénzen kívül egy aláírt, de kitöltetlen váltó volt. A boldog megtaláló Sévity Zsiván szintén moholi lakos volt. Sévity nem sokáig habozott a váltóval, hanem Csócsity neve alá írta Csócsity feleségének a nevét és aztán — mint aki a dolgát jól végezte — átrándult Zentára és a váltót értékesítette. A váltó ellen a lejártnál óvást emeltek és akkor sült ki a hamisítás is. A vizsgálatot Sévity ellen megindították.

Felolvasás. Az alkohol ellenes szövetség zombori fiókegyesülete folyó hó 27-én, délelőtt 11 órakor a katolikus legényegylet nagytermében felolvasást tart, melyre az érdeklődőket szívesen látja. A felolvasást tartja Szende Géza az „Alkoholista”-ról. A felolvasások ingyenesek.

Egészségügyi bizottsági ülés. A Bács-Bodrog vármegyei egészségügyi bizottság folyó évi október hó 2-án délután 4 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tart a következő tárgysorozattal: Alispáni felhívás Tiszaistvánfalva községben létesítendő gyógyszer-tárgyában. Alispáni felhívás Ujszivác községben létesítendő gyógyszer-tárgyában. Alispáni felhívás Temerin községben létesítendő gyógyszer-tárgyában. Alispáni felhívás Baján létesítendő fiókgyógyszertár tárgyában. Alispáni felhívás Csantavér községének a halottkémlési utasítás némely szakaszának módosítása iránt hozott határozata tárgyában. Alispáni felhívás Zentán felállítandó drogueria tárgyában. Alispáni felhívás Zentán felállítandó járványkórház tárgyában. Netáni indítványok.

Esküvő. Dr. Stefnovits Demeter a dalyai szerb egyház adminisztrátora tegnap esküvőt örök hűséget Dimitrievits Zórkának, Dimitrievits Szvetozár szabadkai szerb plébános leányának.

Szerencsétlen kocsiázás. Szomorúan végződött szombaton Simon Jánosnak, a pacsériak kedvelt jegyzőjének szürete. Simon János szombat délután barátságos szüreti lakomára hívta össze barátait a szőlőjébe. Nehány család össze is gyűlt s vidáman mulattak este hét óráig. Hét órakor, hogy a férfiak mulatása fesztelenebb lehessen, a társaságban levő asszonyok kocsiara ültek, hogy bemenjenek a faluba. Amint a kocsi a községi temető mellett elbogarolt, kirohant onnan a temetőrnek harapós kutyája, rángrott az egyik lóra és a szügyébe harapott. A ló megbokrosodott a kutya harapásától s eltörte a kocsi rudját. A kocsi szerette volna megállítani a kocsi, de nem volt képes a lovakat visszatartani, sőt mert a rud nélkül futó kocsi üttötte a lovak lábát, a másik ló is megbokrosodott s örült vágatással vitték a sikoltozó asszonyokat a falu felé. A kocsiiban ülők ijedelme annál nagyobb volt, mert fordulóhoz közeledtek. A kanyarultnál be is következett a katasztrófa. A kocsi odavágódott az utmenti fához s ketté tört, a három asszony és a kocsi kiestek az országutra. Még véletlen szerencse, hogy halálos vége nem volt a szüreti kocsiázásnak. A három nő közül kettőt így is jelentékeny sérülés ért. Simon Jánosné, a jegyző neje, karját és az egyik ujját törte ki, Aradszky Anna elájult s arcán súlyosabb zuzódást szenvedett, Waschler Edénének az ijedtségen kívül egyéb baja nem esett. Meglehető súlyos sérülést szenvedett a kocsi is, akit azonfelül jelentékeny kár ért, mert az egyik lovának lába eltört s a lovat agyon kellett löni.

A fogházörök nyugdíja. Humánus újítást tervez az igazságügyminiszter a fogházörök személyzet nyugdíjazása terén. E nyugdíjazás ugyanis jelenleg az 1885. XI. t. cikk 27. szakasza értelmében az általános elvektől eltérőleg akként történik, hogy az illetők 10—20 évi szolgálat után fizetésök egyharmadát, 20—30 évi szolgálat után felét és 30—40 évi szolgálat után háromnegyedét kapják nyugdíjul. Ebből könnyen megállapítható, hogy a fogházörök például 29 évi szolgálat után nem kap több nyugdíjat, mintha csak 21 évig szolgált volna. Ezen akarnak már most akként segíteni, hogy az igényjogosultaknak járadékbiztosítása útján — hogy vajjon magánvállalkozás, biztosító társaság útján-e, vagy pedig az állam saját kezelésében, még nincs eldöntve — kiutaltathassék az a többlet is, amely a tízévi időközök között leszol-gált egyes évek után is méltán megilleti őket.

Öngyilkosság. Steinmetz Istvánné bajai lakos a napokban gazdájának: ifj. Wagner Antalnak szőlőjében lévő kutba ugrott. Mire tettét észrevették és a kutból kiemelték, már nem volt élet benne. Tettét valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Az idei termés végeredménye. A földmivelési minisztérium legutóbb adta ki hivatalos jelentését az idei termés végeredményéről. A cséplések eredményei alapján az ország folyó évi gabonatermése őszi és tavaszi búzában kat. holdankint 6'63 mm., vagyis összesen 39'87 millió métermázsá, a tavalyi 32'79 millió métermázsával szemben. Az őszi és tavaszi rozstermés eredménye összesen 12'31 millió métermázsá, a tavalyi 10'69 millió métermázsával szemben. Az őszi és tavaszi árpatermés eredménye 12'31 millió métermázsá, a tavalyi 13'73 millió métermázsával szemben. A zabtermés eredménye 10'49 millió métermázsá, míg tavalyi 11'53 millió métermázsát eredményezett a termés. A tengeritermés eredménye 38'65 millió métermázsá, a tavalyi 39'52 millió métermázsával szemben. Jelentékeny a csökkenés a burgonyatermésnél, ahol az eredményt 36'72 millió métermázsára becsülik a tavalyi 48'48 millió métermázsával szemben.

Letartóztatott kereskedő. A szabadkai rendőrség a napokban letartóztatta Koch Ármin szabadkai kereskedőt, mert csalárd módon ki akarta játszani hitelezőit. Koch már hónapok óta meg volt győződve arról, hogy bukása elkerülhetetlen s mivel attól tartott, hogy a fizetésektelenség bejelentése által családjával együtt a legnagyobb nyomorba jut, elhatározta, hogy megmenti, ami megmenthető és csak azután adja be a kulcsot. A hitelezők kijáratására irányuló műveletét azzal kezdte, hogy egyre-másra tette a megrendeléseket a nagykereskedőknél s ekként néhány hónap alatt 3100 koronára szaporodott fel az árutartozása. Ezután az üzlethelyiségében található összes árukat lefoglaltatta a sógorával, Klopfer Fülöp hódmezővásárhelyi lakossal, akinek váltókat adott, melyeken forgatóként Friedmann Ármin budapesti lakos szerepelt. Mire a hitelezők neszet vették a dolognak, az üzlethelyiség értéke összes árukészletével együtt alig haladta meg a négyszáz koronát. A rendőrség maga elé idézte a furfangos kereskedőt és hosszas kihallgatás után ideiglenes letartóztatásba helyezte.

Leányvásár. Hibás Mária bácsalmási lakos a főnöke ezen szörnyű mester-ségnek, úgy árulja és adja a szerencsétlen áldozatait, akárcsak a vásári portékát. Legutóbb is Bajára csalt el egy egész gyermek-leányt azzal az ürügygel, hogy cselédként fogja elhelyezni. Ott aztán eladta 8 forintért, akár csak arab a rabszolgáját. Most várja a megérdemelt büntetését.

A gyilkos magtár. Fischer Lipót bajmökikereskedő szerződést kötött Braun Jakab zentai céggel, hogy a cégnek Bajmokon egy 20,000 métermázsá gabona befogadására alkalmas emeletes magtárt épít. A magtárt Svarka József kömüves, akinek emeletes épületek felepitésére joga nincs, építette fel s abban König József, a Braun-cég megbízottja, noha maga is észrevette, hogy a segédgerendák meginogtak, buzát raktározott el. A magtár 1906. november 8-án összedőlt és maga alá temette Nagy Károly munkást. A szabadkai kir. törvényszék a mult év december 2-án gondatlanságból okozott emberölés miatt Fischert egy havi, Svarkát és Königet 14 napi fegyházra ítélte. A szegedi kir. ítélőtábla feloldotta ezt az ítéletet s elrendelte Balogh Lipót okl. mérnöknek, mint ellenőrző szak-értőnek a meghallgatását. Hétfőn és kedden volt a folytatólagos tárgyalás az összedőlt magtár ügyében a szabadkai törvényszék előtt. A törvényszék a vád- és védbeszéd meg-hallgatása után Fischert két havi fegyházra és 100 korona mellékbüntetésre ítélte, Königet és Svarkát pedig felmentette. Az ítélet indokolásában kimondja, hogy Fischer gondatlansága okozta a katasztrófát, mert ő az emeletes kereskedelmi magtárt egy szak-értelem nélküli kömüvesvel építtette s nagyobbra, mint amilyenre engedélye volt. Meg-állapította a törvényszék Fischer kártérítési kötelezettségét és elmarasztalta a bűnügyi költségekben.

Népgyűlés. A zentai szervezett munkások folyó hó 27-én népgyűlést tartanak.

Betörés Madarason. A múlt napokban a betörők — mint bácsmadarasi tudósítónk írja — 6 lakásba törtek be, de értékesebb dolgokat csak Horváth Pál lakásáról vittek el. A csendőrség hosszas hajsza után a gyulafalvi határban érte utol és fogta el a betörő bandát, mely egy 7 tagú kóbor cigánykaravánból állott. Az ágyneműt tőlük elvették és átadták a bíróságnak.

Művészet — Irodalom.

Felhívás a vidéki írókhoz és irodalomkedvelőkhöz. Széles e magyar hazának száz zajos városában, megannyi kisded falujában szerteszórva ezer és ezer gondolkodó, szemlélő, itélő elme él; elme, mely ha nem is alkot világra szóló terveket, ha nem is kápráztatja meg bölcsességének fényével a tudatlanok bamuló szemeit, ha nem is terem nemzeteket boldogító, nagy eszméket: mégis kiválik a sok szürke, mindennapi észtehetőség közül, mert vannak eszméi, ítéletei, mondásai, melyek értékesek, melyekben van bölcsesség, van logika, van következtetés, de amely eszmék, gondolatok, ötletek legtöbbszörre csak addig élnek, míg az azokat megteremtő agy működik; . . . aztán elvesznek, elkallódnak az idő mulandóságának, a feledékenységnek örvényes forgatagában. Ketskés Győző, az agilis és érdekes irodalmi vállalatáról ismeretes hirlapíró most azon fáradozik, hogy ezeket a veszendő, de értékes eszméket, kiszólásokat, ítéleteket, gondolatokat, ötleteket összegyűjtse és egy aránylag olcsó, de diszesen kiállított album alakjában kiadja. Hogy pedig ezen törekvése sikerre vezessen, föl hívja a vidéki író és tollforgató embereket, gyűjtsék össze saját és általuk ismert érdekes egyének értékes gondolatait s legkésőbb 1908. október hó 31-ig okvetlenül küldjék be a szerkesztő címére. (Ketskés Győző Szekszárd.) A szöveget felv. nagyságu papír egyik oldalára tessék írni s minden befejezett gondolat, kiszólás, ötlet vagy eszme alá a szerző nevét is oda kell jegyezni. Aki levelére választ óhajjt, csatoljon postabélyeget is.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága ez idei harmadik rendes évnegyedes közgyűlését Zomborban a megyei székház nagytermében 1908. évi október hó 3-án és a szükséghez képest a következő napokon mindenkor délelőtt 9 órakor tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. A lipáni jelentés a köztulajdon állapotáról.
2. Nagyvárad város átirata az önálló nemzeti jegybank felállításának ügyében a képviselőházhoz és a pénzügyi kormányhoz intézett fölirat támogatása tárgyában.
3. Baranya vármegye átirata a bankkارتell ügyében a kormányhoz intézett fölirat támogatása iránt.
4. Haromszék vármegye átirata a takarmánybiány megzúntatása tárgyában a kormányhoz intézett fölirat támogatása iránt.
5. Szatmar vármegye átirata az önálló magyar jegybank felállításának tárgyában a képviselőházhoz intézett fölirat támogatása iránt.
6. A Rudis ösztöndíj alapítvány kezelő bizottság legutóbbi üléséből hozott határozatok.
7. A vármegye közigazgatási bizottságának átirata az 1909—1910. évi közuti költségelőirányzat megállapítása tárgyában.
8. Alispáni előterjesztés a szabályi járási iróki lakás eladása tárgyában.
9. A vármegye 1909. évi költségvetése.
10. Alispáni előterjesztés az 1904. évi XI. ik törvények alapján összeállítandó III. ik számú főkimutatás tárgyában.
11. Alispáni előterjesztés az 1908. évi költségvetés előre nem látott kiadások című rovatra 1000 kor. póthitel engedélyezése tárgyában.
12. Alispáni jelentés a megyei szükségletek biztosítása tárgyában.

13. Árvaszéki elnök előterjesztése Jankovits Dusan 13 kor. 30 fillér uti előlegének az árvtári tartalékalapból leendő fedezése iránt.

14. Árvaszéki elnök előterjesztése Relyin Szima árvtári követelésének a tartalékalap terheire leendő fedezése tárgyában.

15. Árvaszéki elnök előterjesztése Becsey Katalin 51 kor. 30 fillér behajthatlan költségeinek mikénti fedezése tárgyában.

16. Ruzskov György és társai felebbezése Paripás községnek a régi szerb iskola és tanítói lakás eladása tárgyában hozott határozata ellen.

17. Kovács Sándor felebbezése ifj. Sevit Pája és társa potádójának leírása tárgyában hozott határozata ellen.

18. Galik Anna felebbezése Ada községnek segélyezését megtagadó határozata ellen.

19. Drach Janos és társai felebbezése Paripás községnek a marbaallasról való földbördes tárgyában hozott határozata ellen.

20. Vadkerti Mihály felebbezése Martonos községnek segélyezését megtagadó határozata ellen.

21. Hodik István és társai felebbezése Ada községnek Aradszky Ulaszló magánfogalkozása tárgyában hozott határozata ellen.

22. Dr. Kuby Béla felebbezése Magyar-kanizsa községnek a „Frusza“ előtti artérikiut felesleges vizének elvezetése tárgyában.

23. Almási Antal felebbezése Magyar-kanizsa községnek új utca nyitását megtagadó határozata ellen.

24. Pertschy József és társai felebbezése a szentföldi segédjegyző választás ellen.

25. Dobosmáty Lodomér felebbezése Derye községnek a rendőrség ruhaátalányát megtagadó határozata ellen.

26. Fekete István és társai felebbezése Topolya községnek a bor és hús fogyasztási adókezelés tárgyában alkotott szabályrendelet ellen.

27. Novoth Elek és társa felebbezése Bajmok községnek fizetésemelést megtagadó határozata ellen.

28. Teleky Ferenc és társai felebbezése Szilágyi telep községnek a kántorlak építéséhez való hozzájárulás tárgyában hozott határozata ellen.

29. Pukovics Imre felebbezése Apatin községnek a községi földek bérbeadására vonatkozólag megállapított Árverési feltételei ellen.

30. Hajvers Teréz felebbezése Bácsfeketehegy községnek a bordélyházak leiszamanak megállapítását megtagadó határozata ellen.

31. Fülös János felebbezése Monostorszeg községnek a rendőri ruházat és felszerelés megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

32. Papp János felebbezése Szilágyi telep községnek a rendőrségi ruhaátalány megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

33. Diósi Imre felebbezése Doroszló községnek a rendőri ruha átalanly tárgyában hozott határozata ellen.

34. Krieszhaber Jakab és társai felebbezése Kéthlöd községnek a legelő díjak megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

35. Nagy Balint felebbezése Uverbász községnek a díjnyelválasztás tárgyában hozott határozata ellen.

36. A községi rendőrség felebbezése Gádor községnek a rendőrségi ruhaátalány tárgyában hozott határozata ellen.

37. Beretka Pál és társai felebbezése Péterréve községnek a fogy. adóellenőri állás betöltése tárgyában hozott határozata ellen.

38. Gavanszky Gavra felebbezése Szenttamás községnek a másodorvosi lakbér tárgyában hozott határozata ellen.

39. Toth Endre felebbezése Katymár községnek a kért végkielégítés megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

40. Berény Béla felebbezése Turja községnek a rendőrfelügyelői fizetés felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

41. Horváth Péter és társai felebbezése

Péterréve községnek a szállási iskolák elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen.

42. Germann József és társai felebbezése Kucora községnek a kisbírói fizetések emelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

43. Hornyák János felebbezése Hercegszántó községnek néh. Gajdos János árváinak segélyezés megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

44. Petrovics Sándor és társai felebbezése Nádálja községnek a községi jegyzői lakbér illetménye megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

45. Dorotics Otilia felebbezése Boldogasszonyfalva községnek a községi szülészeti fizetésfelemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

46. Kabos Armin és társai felebbezése Zenta városnak a Tópart és Kard utca kövezése tárgyában hozott határozata ellen.

47. Sztéfanovics Szvetozár felebbezése Turja községnek a megnevezett fizetése tárgyában hozott határozata ellen.

48. Szabó Sándor felebbezése Zenta városnak a ref. hitoktató fizetésének megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

49. Horváth Gyula felebbezése Zenta városnak Horváth Jakab árvtömege tárgyában hozott határozata ellen.

50. Rieger József és társai felebbezése Zenta városnak Rieger József és társai napi-díjai tárgyában hozott határozata ellen.

51. Gozon István felebbezése Zenta városnak iskolai helyiségek bérlete tárgyában hozott határozata ellen.

52. Dr. Benedek Jakab felebbezése Tündéres községnek a fuvarátalány felemelések megtagadó határozata ellen.

53. Pavkov Tamás és társa kisbírók felebbezése Alsókaból községnek fizetésük felemelését megtagadó határozata ellen.

54. Eidenmüller testvérek építési vállalkozó cég felebbezése Alsókaból községnek ama határozata ellen, amelyben az iskola-építést Morokvasits Peter ósziváci lakosnak adta ki.

55. Brez Ede felebbezése Sajkásszentiván községnek iskolák építésé ügyében hozott határozata ellen.

56. Böllöndy Endre felebbezése Péterréve községnek az iróki fizetés felemelése tárgyában hozott határozata ellen.

57. Múrilov János volt bácsföldvári kisbíró felebbezése, a befizetett nyugdíjjárulékaiknak visszatérítése iránti kérvényét elutasító alispáni határozat ellen.

58. Wekerlefalva határozata a beltelkek rendezésére vonatkozó egyezség megkötése és perkielcségek fedezése tárgyában.

59. Ugyanannak határozata faskolai kezelői állás szervezése tárgyában.

60. Szepliget határozata 1877. 20. trec. életbelépte előtt nagykorúvá vált ismeretlen gyampénztári követelők követeléseinek hovaforlítása tárgyában.

61. Ugyanannak határozata a tanítók fizetéskiegevezitése tárgyában.

62. Ugyanannak határozata a tanítók ötödéves korp. tlékanak előlegezése tárgyában.

63. Ugyanannak határozata Rajhati Gyula jegyzői gyakorrok szabadságolása tárgyában.

64. Palánka határozata Szalma Antal harangozó fizetésemelése tárgyában.

65. Militics határozata a községi potádó után késedelmi kamat szedése tárgyában.

66. Vajszka—Bogyan községek határozata a körirrok fizetésemelése tárgyában.

67. Militics határozata Piller Keresztély tartásdíja tárgyában.

68. Militics határozata a tanítók lakbéré és kertilletménye tárgyában.

69. Ada határozata a kisbírók fizetésemelése tárgyában.

70. Magyar-kanizsa határozata az artézi kutak felepitményeinek atalakítása tárgyában.

71. Derye határozata a jegyző kartalanítása tárgyában.

72. Ada határozata a fizetési szabályrendelet módosítása tárgyában.

73. Mohol határozata Stark Armin tanító korpótléka tárgyában.

74. Bács határozata az apáca-zárda fűtési és tisztogatási költségei tárgyában.

75. Paripás határozata Zingl Mihály és társai ismeretlen tartózkodású örökösök árva-tári követeléseinek hováfordítása tárgyában.
76. Urszentiván határozata a fogyasztási adótulfizetések rendezése tárgyában.
77. Bács határozata anyakönyvi helyettes kirendelése iránt.
78. Ujsóvó határozata a körorvos fizetésének felemelése tárgyában.
79. Magyarkanizsa határozata a tanítói fizetésekiegészítések és korpótlekek folyósítása tárgyában.
80. Magyarkanizsa határozata a szénátér kibővítéséhez szükséges ingatlan megvétele tárgyában.
81. Ada határozata özv. Horváth Istvánné öröklési engedélye tárgyában.
82. Magyarkanizsa határozata a varjúk irtása tárgyában.
83. Martonos határozata a községi számadások megvizsgálása tárgyában.
84. Martonos határozata fogyasztási adó hátralékok leírása tárgyában.
85. Hódás határozata a rendőrség ruházata tárgyában.
86. Liliomos hason tárgyú határozata.
87. Militics hason tárgyú határozata.
88. Pincéd hason tárgyú határozata.
89. Szentfűlő hason tárgyú határozata.
90. Szilberek hason tárgyú határozata.
91. Paripás hason tárgyú határozata.
92. Bácsujfalu hason tárgyú határozata.
93. Pincéd határozata a rendőrségi létszám leszállítása iránt.
94. Pacsér határozata az árva-tári hiányok fedezése tárgyában.
95. Pacsér határozata Biczó Ferenc elartása tárgyában.
96. Pacsér határozata a községi iskola javítási költségei tárgyában.
97. Topolya határozata Prokecz Elek munkadíjai tárgyában.
98. Kishegyes határozata a fogyasztási adókezelés tárgyában alkotott szabályrendeletéről.
99. Bajsa határozata kenderáztató és jégmedence létesítése tárgyában.
100. Bajsa, Szeghegy, Kossuthfalva és Csantavér határozatai a rendőrség ruházat és felszerelés tárgyában alkotott szabályrendeletéről.
101. Kishegyes határozata az állami gyermekmenhelyben elhelyezett elhagyott gyermekek után felmerült gondozási költségek fedezése tárgyában.
102. Kucora határozata a jegyzői lak építési költségeinek mikénti fedezése tárgyában.
103. Gádor határozata Bodonyi Gyula irnok szabadsága tárgyában.
104. Orszállás határozata másod segédjegyzői állás szervezése tárgyában.
105. Bezdán határozata a költségvetési II. fejezet kiadásainak mikénti fedezése tárgyában.
106. Janoshalma határozata a templomépítési fuvarok váltásának mikénti kifizetése tárgyában.
107. Bácsföldvár határozata a Szekulits-féle tartozás kamainak elengedése tárgyában.
108. Szenttamás határozata Aradszki Euthym segélye tárgyában.
109. Szenttamás határozata a községi hadnagyok fizetésének emelése tárgyában.
110. Bezdán határozata rendőrlakás készítése tárgyában.
111. Bácsbokod határozata a községi kisbírók fizetésfelemelése tárgyában.
112. Csátalja és Bácsbokod községek határozatai a községi rendőrség részére kiszolgáltatandó egyenruházat megtagadása tárgyában.
113. Csávoly határozata tűzfecskendők beszerzése tárgyában.
114. Regőce község határozata az 1908. évi rendes költségvetés módosítása tárgyában.
115. Sajkásgyörgye határozata a községi orvos látogatási díjainak megállapítása tárgyában.
116. Ugyanannak határozata Gubás Milutin és társai segélyezése tárgyában.
117. Ugyanannak határozata a régi községi iskola lebontási munkálatainak biztosítása tárgyában.
118. Csávoly határozata az új község ház helyiségeinek bebutorozása tárgyában.
119. Ugyanannak határozata a plébánosi failletmény szállítási és vágatási költségeinek biztosítása tárgyában.
120. Ugyanannak határozata az óvodai fedett játszószer felállításának megtagadása tárgyában.
121. Regőce határozata a rendőri költségek mikénti fedezése tárgyában.
122. Ugyanannak határozata Szabler János házihelye tárgyában.
123. Csurog határozata Veltmann Lipót és társai kártalanítása tárgyában.
124. Titel község határozata a temető-utca kikövezése tárgyában.
125. Veprőd határozata ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.
126. Szilberek község határozata a községi közúti közutak törzkönyvezése és z utca-k s terek szabályozása tárgyában.
127. Zenta város határozata a Deák Orbántól megvett ingatlan vételárának kiutalványozása tárgyában.
128. Kunbaja község határozata a községi rendőrség ruhailletményének megállapítása tárgyában.
129. Zenta város határozata elszállásolási költség leírása tárgyában.
130. Katymár község határozata anyakönyvi kivonati díjak tárgyában.
131. Magyarkanizsa község határozata anyakönyvi kivonati díjak tárgyában.
132. Janoshalma község határozata özv. Szurok Józsefnek segélyezése tárgyában.
133. Bácsalmás község határozata egy lovas hajdú állás szervezése és fizetése tárgyában.
134. Péterréve község határozata a korcsmai, pálinkamerési zárórák megváltoztatása, és vasár- és ünnepnapokon zárvatartása tárgyában.
135. Szenttamás község határozata 6 kisbíró és 1 doboz segélyezése tárgyában.
136. Mozsor község határozata a község-ház és jegyzői lak tatarozása tárgyában.
137. Mozsor község határozata iskoláinak szobahéberlete tárgyában.
138. Mozsor község határozata Rott Jakab állandó segélyezése tárgyában.
139. Mozsor község határozata a kertész fizetésének felemelése tárgyában.
140. Mozsor község határozata a volt rendőrzetű kórházi költségének visszatérítése tárgyában.
141. Mozsor község határozata Szubotin Váza kisbíró fizetési előlege tárgyában.
142. Mozsor község határozata az ág. ev. temetőhely részére 400 □ öl kihasítása tárgyában.
143. Dunagárdony község határozata Lalin János segédjegyző drágasági pótléka tárgyában.
144. Mozsor község határozata egy állandó mezőőr alkalmazása tárgyában.
145. Mozsor község határozata Mihajlov Maxim részére adandó állandó segély tárgyában.
146. Titel község határozata Lozanov Mita segélye tárgyában.
147. Titel község határozata Laczkovits József kegydíjazása tárgyában.
148. Sajkásszentiván község határozata az 1904. évi iskolaalapnál felmerült többletkiadás fedezése tárgyában.
149. Sajkásszentiván község határozata az 1906. évi iskolaalapnál felmerült többletkiadás fedezése tárgyában.
150. Titel község határozata Laczkovits József végrehajtó szabadsága tárgyában.
151. Alsókaból község határozata Szubits Dávid tartozásának leírása tárgyában.
152. Dunagárdony község határozata Csavits Emil tanító kertilletménye tárgyában.
153. Felsőkaból határozata új község ház és jegyzői lak építése tárgyában.
154. Dunagárdony község határozata egy ideiglenes végrehajtói állás rendszeresítése tárgyában.
155. Titel község határozata a piaci elővásárlás betiltása tárgyában.
156. Sajkáslak község határozata Tavapicsa Sándor volt pénztárnoknak megtérítendő 135 korona 37 filler tárgyában.
157. Titel község határozata Apró Ferencnek segélyezése tárgyában.
158. Sajkáslak község határozata Ivencz Frigyes jegyző fizetési előlege tárgyában.
159. Titel község határozata a jegyzői nyugdíjnyújtás fedezése tárgyában.
160. Sajkáslak község határozata a réti földek felosztása tárgyában.
161. Sajkáslak község határozata a kataszteri munkálati díjak fedezése tárgyában.
162. Titel község határozata az iparostanonciskolai igazgató tiszteletdíjának, fel-emelése tárgyában.
163. Tiszakálmánfalva község határozata a szolga fizetésének felemelése tárgyában.
164. Titel község határozata a felsőtíteli óvoda bebutorozása tárgyában.
165. Titel község határozata Marjanov Proka és társai segélyének felemelése tárgyában.
166. A titeli rétkezelő bizottság határozata Mrgyan András szolga fizetésének felemelése tárgyában.
167. A titeli rétkezelő bizottság határozata 300 ezer korona felosztása tárgyában.
168. A titeli rétkezelő bizottság határozata Rajcsetics Péter ispán végkielégítése tárgyában.
169. Dunagárdony, Mozsor, Alsókaból, Sajkásszentiván, Titel, Tiszakálmánfalva, Felsőkaból, Káty, Sajkáslak és Tündéres községek határozata a rendőrség ruházata tárgyában.
170. Dunagárdony határozata iskolák egárésének államossítása tárgyában.
171. Zenta város határozata a városi állatorvos fizetésének emelése tárgyában.
172. Cservenka község határozata az országos vásár engedélyezése tárgyában.
173. Boroc község határozata gyepmesteri állás szervezése tárgyában.
174. Bács község határozata a heti állatvásárok állategészségügyi szolgálatának ellátása tárgyában.
175. Wekerlefalva község határozata ingyenes népkönyvtár létesítése tárgyában.
176. Hódás község határozata a községi szolgák (kisbírók) élethossziglani választásának másodizben történt megtagadása tárgyában.
177. Bácsujfalu község határozata a községi szolgák (kisbírók) élethossziglani megválasztása tárgyában.
178. A vármegyei orvosi szövetség kérelme a kongresszus költségeinek fedezése tárgyában.
179. A zentai járás főbírójának jelentése Martonos községe által a községi választókertületek beosztása iránt hozott határozat tárgyában.
180. Bodonyi Gyula közíg. tanf. hallgató kérelme tanulmányi segély iránt.
181. Szilvács János bajsai, Mallin Károly boróci és Zányi Bódog szilberek jegyző kérelme nyugdíjaztatás iránt.
182. Özv. Szmiha Kálmáné, özv. Molnár Miklósné és özv. Fetter Jánosné kérelme özevgyi nyugdíj és illetve nevelési járulék iránt.
183. Özv. Borovánszky Gyuláné, özv. Deák Andorné, özv. Szalay Frigyesné, özv. Bratyevacsky Tituszné, özv. Szűcs Lajosné, özv. Zsófiér Akosné és özv. Szauer Ferencné kérelme megállapított özevgyi nyugdíjuknak kiegészítése iránt.
184. Gavanszky Milos, Huszágh István és Brezoovszky Vazul jegyzők kérelme bizonyos szolgálati éveknél betudása iránt.
185. Weinrich Dániel nyugd. jegyző kérelme nyugdíjának kiegészítése iránt.
186. Pein Gáspár kérelme segély iránt.
187. Schaffner Bálint kir. állatorvos oklevélnek meghirdetése tárgyában.
188. Urszentiván község behajthatlan követeléseinek leírása.
189. Liliomos község behajthatlan követeléseinek leírása.
190. Derye község behajthatlan követeléseinek leírása.
191. Pelle József kérvénye költőzködési költségeinek kiutalása iránt.
192. Csajkás községek rétkezelő bizottságának 1906. évi számadása.
193. Apatin község 1907. évi, Palánka 1907. évi gyámpénztári számadása.

194. Mohol 1905. évi közmunka számadása.
195. Szilberek 1907., Militics 1905., 1906., 1907. évi elhagyott gyermekek segélyalap számadása.

196. Csurog 1908., Nemesmilitics 1908., Kerény 1908., Ujverháza 1907., Szitpar 1908., Csávoly 1908., Bacsujlak 1908., Bacsujfalu 1908., Paripán 1908., Kölpény 1908., Bácskeresztúr 1908., Ópalanka 1908., Piros 1908., Nagybaracskán 1908., Urzentivan 1908. évi potköltésvetései.

197. Hódcság község Rausch féle szegény iskolás gyermekek 1907. évi alap számadása.

198. Hódcság község Rausch féle árvaház alap 1907. évi számadása.

199. Dunagálos 1908. évi közmunka költségvetése.

200. Dunacséb 1906., Kishegyes 1906., Gara 1907., Szilberek 1906., Kiszacs 1907., Bátormonostor 1907., Pacsér 1906., Pincéd 1906., Szeghegy 1906., Regőce 1907., Bajsa 1906., Tómerin 1906., Felsőkalod 1906., Begcs 1907., Szentflópp 1906., Wekerlefalva 1905., Bacs 1906., Bacsujfalu 1906., Ujverháza 1906., Bácskeresztúr 1907., Dunacséb 1905., Nadalja 1907., Militics 1905., Palona 1906., Csávoly 1907., Vajszka 1907., Bacsordas 1907., Dunagálos 1907., Militics 1906., Dunabökény 1905., Kölpény 1907., Vaskút 1906. évi közpénztári számadásai.

201. Parrag község 1909. évi költségvetése.

202. Csávoly község 1908. évi költségvetése.

Lódijazás Bezdánban.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület bezdáni gazdaköre Bezdánban a szomszédos községek gazdaköreinek bevonásával folyó hó 20. án lódijazást rendezett.

A díjazáson jelen voltak Latinovits Pál egyesületi elnök, Törley Gyula egyesületi társelnök, Tárcazy Dezső zombori járási főszolgabíró, Körmendy Lajos püspök, pusztai uradalmi intéző Küllődről Gáspár Vendel közs. jegyző és Laczkó János községi bíró. Bácskeresztúrtól Nagy János tanító, gazdaköri titkár, Czirfusz Károly tanító, Janovits Péter gazdaköri elnök és Szentár József gazdaköri igazgatóválasztmányi tag Bezdánból Bosnyák János jegyző, Csirszka Konrád kereskedő, Molnár Ferenc igazgató-tanító, Bachrach Lajos földbirtokos, Bachrach Mátyás okleveles gazda. Apatinból Piukovits József községi jegyző Gádorról Szalay Zsigmond községi jegyző, Melcher Jakab községi bíró, Findeisz Antal gazdaköri elnök, továbbá Wamoscher Aron, Kállay István mén telep parancsnok Bajáról, Trischler Gyula járási számvevő, Halm Ottó járási rendőrfelügyelő, Falcione Sándor földbirtokos, Inhoff József gazd. egy. titkár, Paresetich Mihály egyesületi pénztárnok, Schaffer Viktor gazdák bizt. szöve. zombori titkára, Fejes Antal a gazdák bizt. szöve. főtisztviselője.

A díjazás sikerült rendezése főként Müller gazdaköri elnök és Czirfusz János tanító, gazdaköri titkár érdeme. A reggel 8 órakor érkező vendégeket a község lakossága a tűzoltózenekar hangjai mellett fogadta.

Bosnyák János községi jegyző üdvözli az egyesület megjelent kiküldötteit, elsősorban Latinovits Pált, az egyesület elnökét, tudja, hogy minden alkalmat felhasználva azon munkálkodik, hogy a kisgazdaközönség szellemi és anyagi javait gyarapítsa; kívánja, hogy az érkezett vendégek Bezdánban jó napot töltve, kellemes emlékekkel távozzanak.

Latinovits Pál úgy az egyesület, mint saját nevében megköszöni a szíves fogadtatást, biztosítja Bezdán község lakosságát, hogy a gazdasági egyesület mindig a legnagyobb szeretettel intézi Bezdán község közigazgatási ügyeit s a díjazást megnyitja.

Bíró bizottság a következő tagokból alakult meg: Elnök: Latinovits Pál, tagok: Törley Gyula, Tárcazy Dezső, Falcione Sándor, Halm Ottó, Kállay István, Wamoscher Aron, Bachrach Mátyás, Bachrach Lajos, Müller Mihály, Stulich István, Findeisz Antal, Bosnyák János, Melcher Jakab.

A bíró bizottság 3 órán át tartó szemle után a díjakat a következőknek ítélte oda: I. csoport. Anyakancák: Findeisz Sebestyén Gábor bronz oklevél, Majláth András Kossuthfalva bronz oklevél, Szigeti József Kossuthfalva ezüst oklevél, Szigeti Bálint Kossuthfalva ezüst oklevél, Dzsida Antal Gábor ezüst oklevél, Brandecker Ignác Gábor ezüst oklevél, Findeisz Antal Gábor ezüst oklevél, Kelsch Márton Bezdán bronz oklevél. Mazák István Bezdán I. díj 80 korona, Faddi Ferenc Bezdán II. díj 60 korona, Jánosi György Bácskeresztúr III. díj 40 korona, Amrein Mihály Bezdán IV. díj 20 korona. Bäcker Ferenc Bezdán eszköz, Lázity Mladen Zombor eszköz. II. csoport. Mazák János Bezdán I. díj 50 korona, Bäcker Ferenc Bezdán II. díj 30 korona, Lázity Simon Zombor III. díj 20 korona III. csoport. 2 éves kancacsikók. Szigeti Mihály Kossuthfalva I. díj 50 korona, Szigeti József Kossuthfalva II. díj 30 korona, Keil István Bezdán III. díj 20 korona, Szigeti Mihály Kossuthfalva eszköz. IV. csoport. 1 éves kancacsikók. Mazák János Bezdán I. díj 50 korona, ifj. Szabó Gergely Bezdán II. díj 30 korona, Brandt Márton Gábor III. díj 10 korona, Müller Mihály Bezdán bronz oklevél, Brandt Antal Gábor eszköz, Csapó Ferenc Bezdán eszköz.

Díjazás után a vendégek egyrésze szent misére ment, míg a másik rész a díjazás anyagát feldolgozandó a községi gazdakörbe vonult vissza.

Déli 12 órakor Latinovits Pál elnök kihirdette a díjazás eredményét s kiosztotta a pénzdíjakat és lótenyésztési eszközöket s az intenzív, okszerű lótenyésztésre hívta fel a gazdák figyelmét.

Délután fél egy órakor a gazdakör helyiségében minden ízében sikerült társas-ebéd volt, Bosnyák János közs. jegyző felügyelete alatt készült kitűnő halpaprikás és turóseszsa kerültek asztalra. A zombori vendégek a községi jegyző vendégei voltak.

Ebéd alatt Latinovits Pál Darányi miniszterre, mint a bácskai kisgazdákat támogató lelkes férfura. a gazdák lelkes barátjára üritette poharát s az egybegyűltek lelkes éljen zésa közepett táviratilag üdvözölték a földmívelésügyi minisztert.

Törley Gyula a községi gazdakörre üriti poharát. Lelke örül, ha a kisgazdák tömörülésével találkozhat, az ipar és kereskedelem ringeket, trösztöket, sztrájkokat rendez érdekeinek megóvása céljából, csak a gazdaközönségnek nincsen imponáló szervezete. Magyarország lakosságának $\frac{3}{4}$ része gazda. Kell, hogy ezen óriási terület erős szervezettel bírjon, ami a közel jövőben meg is fog történni. Az az óhaja, hogy ha még egyszer rendez egyesületünk Bezdánban ilyen gazdaünnepélyt, a gazdaköri tagok megsokszorozott számával találkozhatassék.

Molnár Ferenc igazgató-tanító szerint a lefolyt 25—30 év alatt a mezőgazdaság terén óriási változások történtek, a mezőgazdák manapság már Magyarországnak, mint államnak a legvitatalmasabb támaszai, büszke lehet Bezdán közlakossága arra, hogy gazdaközönségét a vármegyei gazdasági egyesület tespedéséből felébresztette, büszke lehet a gazdasági egyesület Latinovits Pálra mint elnökre, akinek vezetése alatt oly rohamosan terjeszkedik a gazda-

sági egyesület. A bezdáni községi gazdakör még nagyon fiatal, de helyes irányítás mellett már ma meg lehet az a biztos reményünk, hogy rövid időn belül fel fog virágozni. A bezdáni gazdáknak nagy örömkre van, hogy Latinovits Pál a mai ünnepélyes alkalommal körükben időzik, ezen nemes ténykedéséért hálájukat és örömeiket tolmácsolja akkor, amidőn poharát Latinovits Pálra üriti.

Falcione Sándor zombori földbirtokos Molnár beszédének hatása alatt szintén Latinovits Pált, mint a megyei gazdák lelkes vezérférfját köszönti, azt hiszi, hogy a közlakosság óhajával találkozik, amidőn kijelenti, hogy mindnyájuk kívánsága csak az lehet, hogy Latinovits Pál ezideig adott jó példájával és a kisgazdák iránti szeretetével az egyesület vezetését minél tovább tartsa meg.

Latinovits Pál mindkét felkészültökre reflektálva köszönetet mond a figyelmes kijelentésekért. Az egyesület működése meddő maradna, ha agilis szerveit a községi gazdakörök nem éreznék át céljaink nagy horderejét és nemes munkálkodást nem fejtenének ki, céljaink elérésében azonban a hatóság lelkes támogatására is szükségünk van. Tárcazy főbíró vezérlete alatt a jegyzői kar is megtisztelte a mai ünnepélyes alkalommal látogatásával egyesületünket. Amidőn efeletti örömet tolmácsolja, Tárcazy főbíróra és a lelkes jegyzői karra üriti poharát.

Inhoff József, Kállay Istvánra, mint a lótenyésztés atyamesterére, a kisgazdák barátjára, az egyesület nemes támogatójára emeli poharát.

Kállay István kijelenti, hogy a kisgazdának tényleg nagy barátja. Könnyű ott díjazást tartani és jutalmazni, ahol van mit. Bezdán község lótenyésztése még csak a kezdet kezdetén van, nagyon sok még a tenyésztés körüli teendő, állami ménék tartása, intenzív takarmányozás, helyes nevelés, a tenyészirány-
nak jó megválasztása, mind oly fontos alaki dolgok, amelyekkel számolnunk kell. Jó példa Bezdán községének a szomszédos német községek gazdaközönsége, mindazt, ami jónak mutatkozik, a német gazda fölkarolja, ha az öreg a gazdálkodástól vissza vonul, fiait buzditja intenzív gazdálkodásra, vagyonosodik, szaporodik, könnyelmű szomszédaitól megveszi a földet s ha már Bácskában nem talál, Szlavóniába vándorol, ott megszedve magát, nagyobb tőkével ismét visszatér. Nem tesznek úgy mint jó magyarjaink, kiknek egyike-másika a koresma asztal mellett muzsikáltatja el az utolsó forintját is. Nem szabad elesügednünk, a jó példa után kell indulnunk. — Kívánja, hogy Bezdán község lótenyésztése minél hamarabb lendületet vegyen.

Falcione Sándort is elragadja a honfiai lelkesedés, Kállay beszédjének hatása alatt a Mazák családot, mint a bezdáni lótenyésztők legelsőjét élteti. Latinovits Pál még egyszer megköszöni a gazdakörnek és Bezdán lakosságának tanúsított szíves vendégszeretetét, elbucszik a vidéki gazdatagoktól.

A társasébd után a vendégek egyrésze elutazott, míg a többiek késő estig maradtak együtt. Jó muzsika, jó bor mellett a lelkes felkészültöknök se szeri, se száma, nagyon sok üdvös gazdasági eszme pattant ki a derült hangú társaságban. Erős a reményünk, hogy a Bezdánban rendezett lódijazás, Bezdánban is és a vidék gazdaközönségében is a gazdasági egyesületet egy hatalmas lépéssel juttatta előbbre.

Inhoff.

BUDAPESTI
Szivattyú- és Gépgyár Rt.
= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.
= MINTARAKTÁR =
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYÁRTMÁNY.
345-35-9 35-10

2436/1908. szám.

Hirdetmény.

Nádajla községben ujonnan épített községi óvoda és elemi népiskola felszereléséhez szükséges padok, szekrények, állványok, fogasok stb. beszerzésének biztosítása céljából Nádajla község tanácstermében 1908. évi október hó 8. napjának d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni óhajtó asztalos mesterek ezen hirdetmény útján ezennel meghivatnak.

Kikiáltási ár az első ajánlat.

A felszerelési tárgyak mintái a helyszínen betekintheők.

Nádajla, 1908. évi szeptember hó 18.

Rekezevich István,
jegyző.Milan Rosztfly,
bíró.**Pályázat.**

Küllődön (Bácsmegeye) németajku kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Az állás javadalma: 1. 960 korona évnegyedenkint egyenlő részletekben a község pénztárából. 2. Szabad lakás házikerttel. 3. ⁹⁴⁴/₁₆₀₀ k. h. szántóföld haszonélvezete adóterherrel. 4. Stóla, mintegy 140-160 korona. Pályázhatni **folyó évi október hó 15-ig**, mely napon személyes megjelenés és énekpróba kívántatik. Végzi a kántori teendőket, beteghez kíséri a lelkeszt, ostyát süt, az iskolás gyermekeket tanítja az egyházi énekekre, az iskolaszék által neki kijelölt osztályt vezeti a mindennapi és ismétlőiskolában. Kántorképesítési oklevél felmutatandó. A német és magyar nyelvekben való jártasság föltétlenül szükséges.

A bucsuztatókra nézve 1-5 versig versenkint 20 fillérért, 6-15 versig versenkint 30 fillérért szabad a megválasztott kántornak elfogadni. Az állás azonnal elfoglalandó.

Ha netalán a kántortanítói állásra az itt helyben működő tanító választatnék meg, úgy akkor ezen tanítói állásra is pályázat hirdettetik. Javadalma: 1. 648 korona előleges részletekben a községi pénztárból. 2. ⁷¹⁰⁰⁰/₁₆₀₀ hold szántóföld adóterherrel (a földhaszonbér megállapítása után az állás készpénze a földdel együtt 1000 koronában állapítatik meg). 3. Szabad lakás, mely áll: 3 szoba, konyha és éléskamra, 300 □-öl házikerttel.

Kötelessége a kijelölt osztályt magyar nyelven tanítani; szükséges azonban a német nyelv tudása is.

Tartozik továbbá a kántort akadályoztatása esetében helyettesíteni. A kérvényben kiteendő, hogy a folyamodó melyik állásra reflektál.

Folyamodványok a képviselőtestülethez, illetve a róm. kath. iskolaszékre címezve **1908. évi október hó 15-ig** Maison Mihály kerületi esp. érs. isk. látogató urhoz Regőcérre (Bácsmegeye) küldendők.

Penninger András, Stelczer András,
iskolaszéki jegyző. 3-1 iskolaszéki elnök, plébános.

Pályázat
pénztárosi állásra.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatósága által, Zomborból Budapestre való elköltözés folytán megüresedett pénztárosi állásra, az alapszabályok 52. §-a értelmében ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni szándékozók tartoznak az igazgatóság által meghatározandó óvadékot, fizetésének kétszeresét, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban, avagy ingatlanra jelzálogilag biztosítani.

Évi fizetése: előleges havi részletekben, 1200 azaz: Egezer és kettőszáz koronában állapított meg.

Az állás 1908. évi október hó 15-én elfoglalandó.

Pályázati kérvények a zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatóságához címezve, **1908. évi október hó 10-éig** nyújtandók be.

Zombor, 1908. évi szeptember hó 13-án.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet
Igazgatósága.

5-4

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállitva 340 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemezt és cementben**, melyek a legolcsóbb árakon szereshetők be.

Tisztelettel 100-18

MERKL JÁNOS
S Z O N D,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

50-42

„Blickensderfer“
eredeti amerikai **írógép,**

azonnal látható írással.

Tiszta acél-szerkezet.	Gyönyörű szép írással.	Az írógépek legolcsóbbja.
------------------------	------------------------	---------------------------

149-30-19 Á r a :
teljes felszereléssel csak 300 K.
Írógép kellekek a legolcsóbb árakban szállitnak.
Amerikai irodai butorok mintatelepe.
Tessék prospektust kérni!
Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)
Állandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére
Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

ELADÁS.

Elköltözés folytán eladom
összes butoraimat, házi-
felszereléseimet, villany-
csillárait, egy vaggon
cserfámat, ezüst szörme
nyulaimat.

Schlachter József,
Apatini-ut 25. szám. 6-4

Egy állás nélküli fiatal-
ember, ki felolvasni jól tud,

társalgóul

kerestetik. Bővebb felvilá-
gosítás Szabadság-tér 11.

szám alatt balra. 3-3

5191/1908.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó Kiszács községben üresedésben levő és 800 korona évi fizetéssel egybekötött segédjegyzői állásra **1908. évi október hó 10-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Ujvidék, 1908. szeptember 19-én.

NIKOLITS,

2-1

főszolgabíró.

4411/1908.

Pályázati hirdetmény

a Csonoplya községében megüresedett II. segédjegyzői állásra, mely 1000 korona évi jövedelemmel van egybekötve.

Pályázati határidő **1908. évi október hó 25.**

Zombor, 1908. szeptember 19-én.

T Á R C Z A Y,

főszolgabíró.

Csemegeszőlő eladás.

Különféle faj, nagyon finom téli csemegeszőlő kapható: özv. Walter Nándornénál Zombor, Orgona-utca 5. sz.